वऱ्हाडसमाचार.

पुस्तक १४ अकोला, सोमवार तारीख ५ माहे एप्रिल सन १८८० इसवी. अंक १३

The Indian Daily News mentions that Hari Dossi a widow lady of about 21 years, relic of the late koonjo Behari S... nari. has joined the Sadh... in Brahmo Samaj in order that she may be permitted to teach in the Brahmo schools. It is thought that she will aim at eradicating the present regulations in regard to widowhood amongst Hindoos by instilling into the tender minds a sense of the the depravity of the existing system.

It is gratifying to behold the ever decreasing rate of postage being introduced into India. Not long ago, the Indian quarter anna post card was brought into operation. Now Foreign post cards for transmission via Brindisi to the United Kingdom can be had at ½ annas. Quarter anna official post cards for inland post have also come into force from the 1st April.

Having resolved to constitute the Berar-Samachar an Anglo Vernacular paper, we devote a portion in English for the benifit of our English knowing readers We will confine ourselves to a limited space for a time. It is in contemplation to develop the English side of the paper of a size as voluminous as the issue of the present vernacular edition, and to treat on matter of localinterest, on generals topics of the day, and so forth. We trust we will receive the patronage of all Europeaons as well as Natives interested in the administration of the Hyderabad assigned Districts as equally as we have hitherto had of a portion of the Native element.

The last issue of the Government Gazette containes a Notification granting Sir R. Meade two months privilege leave and consequent thereon appointing Mr. Jones Resident, Colonel Bell Commissioner, and Colonel Bushby Judicial Commissioner of these provinces. We hail with pleasure the appointment of Mr. Jones as Resident. This is the first instance in Berar we know of where a Commissioner has been sent to fill a Resident's place. This nomination is no more than a recognition of Mr. Jones' meritorious services and an acknowledgment of his superior intelligence and worth.

Col. Bell is one of the old officers of Berar; he has steadily risen to the post in which he is now ...ciati... he has once or twice officiated in that post. ...aving already ascended to the pinnacle of ambition. Berar can afford to dispense to him, had to use a phraseology. been put away on the shelf. Now that a chance has paved the way for a preferment, we are glad that he has been thought of.

Col. Menzies the Deputy Commissioner of Amraoti passed through Akola on Wednesday last having availed himself of two years furlough to Europe.

Mr Nicholetts the Judge of the Small Cause Court Amraoti succeeded him being senior assistant Commissioner in the District

Mr. Shrikrishn Narhar has been appointed Judge of the small Cause Court Amraoti vice Mr. Nicholetts promoted.

Mr. Yasin Khan Asst. Commissioner at Yeotmall has been transferred to Amraoti in room of Mr Shrikrishn Narhar.

We have frequently referred in our vernacular columns to the case at Ellichpur regarding the outrages perpetrated on a woman named Kamalja by Bala Sonar, Balkrishn Narayen and Buchoo. The magistrate of the District sentenced the accused to three years rigorous imprisonment. The delinquents very readily appealed to the resident, who instead of mitigating rhe sentence (as was the intention of the culprits) has awarded seven years inprisonment to each of them. We are glad to note this, and trust it will prove benificial to them by acting as a determent on their future conduct after their liberation.

Mr. Cotgrave District Suprintendent of Police at Ellichpur will proceed on leave from the 15th instant and we learn that Mr. Fraser now an Asst. Superintendent of Police at Amraoti will succeed him as District Superintendent of Police,

---

The Tehsildar of Bassim Mr. Shabas Khan has been obliged to take leave on private offairs for six months on forfeitures of pay [posibly with a view that he [illegible] lify himself for the ensuin[illegible]tion] His failure to pass a[illegible] last examination has been visited with the displeasure of the Commissioner terminati[illegible] in his taking leave of absence. We do not advocate the retention of incompetent men as Tehsildars, but our own decided opinion is that all such cases should receive an impartial treatment & not, as we learn, a solitary Tehsildar singled out of a number of others similarly situated and made an example of.

Mr Ganesh Govind Deputy Clerk of the Court of the Ellichpur District has succeeded Shabazkhan.

देऊळगाव राजा येथील यात्रा.

गेल्या आश्विन मासीं देऊळगावची यात्रा झाली. प्रतिवर्षी या दिवसांत तेथें मोठी यात्रा भरत असते. व सरकारचे अधिकारी तेथे बंदोबस्ताकरितां जात असतात. व यात्रा संपल्यावर सरकारास रिपोर्ट करीत असतात या वर्षी मेजर थामसन साहेब बुलढाण्याचे असिस्टंट कमिशनर यात्रेचे बंदोबस्ताकरितां गेले होते व त्यानीं २१ कलमी. एक मोठा रिपोर्ट लिहिला तो कमिशनर साहेब व रेसिडेंट साहेब यांस पसंत पडून त्यानीं तो रेसिडेन्सी आर्डरमध्ये माहितीकरितां व दाखल्याकरितां छापून प्रसिद्ध करण्याचा ठराव केला व त्याप्रमाणें ता. १५ मार्चचे रोजि. आर्डर मध्ये तो छापून आला आहे. त्यांतील तात्पर्य आह्मी आपले वाचकांकरितां एथें घेतों.

मेजर थांपसन साहेब असिस्टंट कमिशनर यांचा रिपोर्ट— ता. २१ आकटोबर रोजीं आह्मी देऊळगावास गेलों. पोलिस सुप्रिंटेंडेंट मि. हिथ साहेब व तहशिलदार यात्रेंत आले होते. चवुऱ्याच्या लैनी मारल्या, निशाणें लाविलीं व बार्ड लाविले. बाजाराच्या चार कोपऱ्याला चार पोलिस चौकया ठेविल्या व तेथें आगीचे बंदोबस्ताकरितां पाण्याच्या घागरी भरून ठेविल्या. भलत्या जागीं लोकांनीं मैला करूं नये ह्मणून ४ जागा नेमिल्या व २० जागले त्यांचे बंदोबस्ता- ठेविले तरी लोक अपरात्रीं वगैरे घाण करीत ह्मणून जाहिरनामा लाविला. व सुमार २० लोकांवर मुकदमे करून त्यांस अल्प स्वल्प दंड केले. यात्रेच्या दिवसांत पोलिस आकट एथे लागू करीत जावा अशी आह्मी मागे शिफारस केली होती व आतांही पुन्हा करितों. महामारीच्या आजाराकरितां एक झोपडें तयार केलें पण आनंदाची गोष्ट कीं, त्यांचे कारण पडलें नाहीं. पोलिसचे लोक बंदोबस्तास होते ते.—

२ इन्स्पेक्टर

४ चीफ कानस्टेबल.

११ हेड कानस्टेबल.

५५ कानस्टेबल.

४ उंटावरील स्वार.

ठगी खात्याकडून २ दफेदार, १ नाजीब आणि ३ कैदी घेतले होते, शिवाय ५५ नोंगले व ६ शिपाई तहशिलीकडील होते.

२२ वे तारखेस व्यापारी येऊन दुकानें लावण्याची सुरवात झाली. उत्तरेस ४ कोसावर पूर्णा नदी आहे तींतून माल येण्यास फार पंचाईत पडते असें व्यापाऱ्यानीं सांगितलें. पाणी अधिक असल्यामुळें भरली गाडी नदींतून येत नाहीं. व उंटावरून माल आणतांनां दिवसा उन्हानें त्रासलेले उंट थंडाव्यासाठीं पाण्यांत बसतात ह्मणून माणसांच्या डोक्यावरून नदींतून माल आणण्याची वहिवाट आहे. ही अडचण दूर व्हावी यासाठीं आह्मी मागिल खेपेस सूचना केली होती व आतांही पुन्हा करितों कीं खल्लालगव्हाण एथें पूर्णेवर एक नाव ठेवावी. तींतून दोन भरलेल्या गाड्या बैलासुद्धां व ३०।४० उतारू एके वेळीं येत जातील एवढी ती असली ह्मणजे बस आहे. तिला २०० रु. खर्च लागेल व तो थोडी दस्तुरी बसविली असतां लवकर निघून येईल.

नोवेंबरचे दुसरे तारखेपर्यंत सर्व व्यापारी जमले तोंपर्यंत लढीत होऊन उत्साह समाप्त झाला व व्यापाराची घडामोड सुरू झाली. मंडप उभारण्यांत व पाडण्यांत कांहीं अपाय घडला नाहीं. एक टन वजनाची तुळई एका मनुष्याचे पायावर पडली. डोक्यावर पडली नाहीं ही मोठी खैर झाली ७–८ वर्षांपूर्वी एक बाई अशा अपायानें मरण पावली होती.

५६००० रुपये कानगी जमा झाली. मारवाड्यानीं पंगती केल्या त्यास पांच पंचवीस हजार रुपये खर्च केले. यात्रा ७०००० वर जमली होती. १०२७ पाले होती. व्यापार तेजीवर होता. खाण्याचे पदार्थ, कापड, भांडीं, शेती सामान यांची विक्री रुपयास बारा आणे झाली. ऐष आरामी सामान आठ आणे विकले. घोडे व तट्टू १७१९ आली होतीं. पैकीं ३६५ विकलीं. घडामोड २ लक्ष १७ हजार रु. ची झाली. यात्रेंत कसलाही कर नव्हता. देवाकडून ९०० रुपये उक्ते त्याजबद्दल मिळाले. आरोग्य चांगलें होतें. मि. मीर हशमत अली डाकटर यांनीं फार परिश्रम केले. यात्रेंत १६ गुन्हे अगदी लहान स्वरूपाचे घडले. पोलिस व्यवस्था चांगली होती. त्याबद्दल मि. हीथ साहेब यांची स्तुती करणें योग्य आहे. मि. बल्देवसिंव्ह व मि. बालकराम पोलिस इन्स्पेक्टर यांनींही कामें फार झटून केलीं. मि. सादतमीरखा तहशिलदार यानीं स्वच्छतेच्या कामांत वगैरे चांगलें सहाय दिलें. हे ब्राह्मणाशिवाय इतर जातीशी चांगले लोकप्रिय आहेत व चांगले वागतात त्यामुळें त्यांचें चांगलें वजन आहे. चवदावे तारखेला सर्व जत्रा ओसरली आणि आह्मी मलकापुराकडे निघून गेलों.

या रिपोर्टावर मे० जोन्स साहेब कमिशनर यानीं आपला अभिप्राय दिला आहे तो चांगला आहे. त्यांनीं डिपुटी कमिशनर यांस ४ गोष्टींविषयीं लिहिलें आहे. त्या गोष्टी अशा:—

१ पोलिस आकट चे ३४ वे कलम लागू करावें असें अवश्य असेल तर निराळें पत्रानेवत नोटिस पाठवावी

२ हंगामी नाव— लोकलफंडाकडून खर्च करवून पूर्णा नदीवर नाव ठेवीत जावी. तो पैसा नावेवर थोडा कर ठेवून पाहिजे असल्यास वसूल करावा.

३ मंडप उभा करतेवेळीं व पाडतेवेळीं धोके होण्याचा संभव असतो त्याचा बंदोबस्त करण्यास फौजदारी कायद्यांतील उपाय

योजावे व लोकांस ताकीदी द्याव्या आणि त्याहून अधिक वाटेल तर तें घोक्याचें कृत्य मना करावें.

४ वळू घोड्या विषयीं व घोडे चांगले पैदा होण्याचे कामीं आह्मी अलाहिदा तजवीज करीत आहो. या वर्षी तट्टे विक्रीस फार आलीं होतीं त्यांचे आश्चर्य वाटतें

यावर रेसिडेंट साहेबानीं लिहिलें आहे कीं मे० थांपसन साहेब यांचा रिपोर्ट फार चांगला आहे. व तो रेसिडेन्सी आर्डरमध्यें छापण्याचा आह्मी हुकूम देतों. कमिशनर साहेबानीं केलेल्या रिमार्क्स आह्मांस मंजूर आहेत. मंडपाचे कामीं धोक्याचे सर्व प्रकार मना करावे. व त्याविषयीं काय केलें पाहिजे त्याबदल डि० कमिशनर साहेबांचें मत घ्यावें. यात्रा चांगली जमली याजबदल रेसिडेंट साहेबास संतोष वाटतो. तहशिलदार आणि पोलिस इन्स्पेक्टर यांनां चांगलीं कामें केलीं. नेटिव डाक्टर मीर हशमद अह्मी यांची मेहनत वर्णनीय आहे.

मे० थांपसन साहेबांचे सुव्यवस्थेबदल कमिशनर साहेबांनीं रेसिडेंट साहेबांचे त्यांनीं आभार प्रदर्शित करावे.

याप्रमाणें सरकारी हकीकत आहे. नदीवर नाव ठेवण्याचा ठराव होत आहे ही गोष्ट चांगली आहे. मंडप उभारण्याचे व पाडण्याचे कामांत घांदल होत असे तिचा आतां बराच बंदोबस्त होईल पण तेथील ब्राह्मण मंडळीस तें बरें वाटेल असें नाहीं. पण ही कांहीं धर्माचे कामांत हात घालण्याची गोष्ट नाहीं. अपाय न होऊं देण्याचा बंदोबस्त आहे. सबब लोकांनीं राजी राहून योग्य काळजीनें काम करीत जावें ह्मणेज झालें. मि. सादत मीरखा तहशिलदार यांची असिस्टंट कमिशनर साहेबांनीं शिफारस केली आहे व ती वरीष्ठांनीं मंजूर केली आहे तींतील त्यांचें सौजन्य " ब्राह्मणा शिवाय इतर ज्ञातींशी " अशा शद्बांनीं विभूषित झालें आहे तेव्हां असें वागणें हा एक गुण आहे किंवा ब्राह्मण ज्ञातीची परवा करण्याची जरूर नाहीं असें वऱ्हाडांतील सर्व हजरत साहेब, खान साहेब यांस न वाटावें अशी आमची इच्छा आहे. साहेब बहादुरांनींही ते शद्ब घातले नसते तर त्यांचे रिपोर्टास कमी शोभा आली असती असें आह्मांस वाटत नाहीं.

वऱ्हाड

उन्हाळा दिवसानुदिवस अधिक होत चालला आहे. सकाळीं ८ वाजले नाहींत तोंच उष्मा होऊं लागतो. व सायंकाळापुढें मध्यान्हरात्र पर्यंत उघड्यावर पडावें लागतें. शाळा सकाळच्या झाल्या आहेत पण कचेऱ्या अजून निहमीप्रमाणेंच आहेत.

आमचे रेसिडेंट सर रिचर्ड मीड साहेब के. सी. एस. आय. यानां २ महिन्यांची रजा मिळाली व त्यांचे जागेचे संबंधानें हिं. सरकारानें पुढें लिहिल्याप्रमाणें नेमणुका करून ग्याझेटांत प्रसिद्ध केल्या आहेत.

मे० जोन्स साहेब कमिशनर यांस आफिशिएटिंग रेसिडेंट नेमिलें. कर्नल बेल साहेब यांस आफिशिएटिंग कमिशनर नेमिलें. व कर्नल बुशबी साहेब यांस आफिशिएटिंग जुडिशियल कमिशनर नेमिलें.

कर्नल बेल साहेब यांची स्वारी उमरावतीस आहे. मे० जोन्स साहेब हैदराबादेस जाण्याकरितां उमरावतीहून रविवारीं निघाले. अकोल्याच्या स्टेशनावर मंडळी त्यांस भेटावयास गेली होती. कर्नल बुशबी साहेबांनीं आपले कामाचा च्यार्ज मेजर थांपसन यांस दिला व ते रविवारीं अकोल्यास आले. जु० क० चे क्लार्क आफ धि कोर्ट यांस बुशबी साहेबांनीं मलकापुराकडे बोलाविलें होते ते त्याप्रमाणें तिकडे गेले होते व परत आले.

उमरावतीचे डिपुटी कमिशनर कर्नल मेंजिस साहेब यांनीं २ वर्षांची रजा घेतली व बुधवारीं ते इकडून विलायतेस जाण्याकरितां निघून गेले. त्यांचे जागीं मि. निकोलेट्स साहेब यांस आफिशिएटिंग नेमिलें. रा. रा. श्रीकृष्ण नरहर यांस उमरावती स्माल काज कोर्टाचे आफिशि० जडज नेमिलें. व त्याजकडील असिस्टंट कमिशनरचें काम पहाण्याकरितां मे. यासिनखा साहेब यांस यवतमाळाहून उमरावतीस आणिलें.

थोड्या महिन्यामागें युरोपियन लोकांनीं एथें शर्यतीचे खेळ करविले त्याप्रमाणें पुढील सालींही ते करविणार आहेत. त्याजबदल आह्मांस असें समजतें आहे कीं, वऱ्हाडांतील लोकांच्याही शर्यती ते मुद्दाम करविणार आहेत. दसऱ्याचे सुमारास हे खेळ होतील. आपले लोकांच्या घोड्यांच्या शर्यती होणार त्या:—

१ पहिले दिवशीं यांबूंची शर्यत पाव किंवा अर्धा मैलपर्यंत.

२ दुसरे दिवशीं सर्व लहान मोठ्या घोड्यांची शर्यत.

३ तिसरे दिवशीं याबूंची तट्या उडून जाण्याची शर्यत.

मि० डिल्यांटी रेलवे पोलिस इन्स्पेक्टर मरण पावले त्यांचे २९० रुपये पगाराचे जागेवर शिगावचे ९० रुपयांचे रेलवे पो० चिफ कानस्टेबल मि० ओग्रेडी यांस नेमिलें. व त्यांचे जागेवर डिल्यांटी साहेबाचे मुलास नेमिलें.

मि० नसरवानजी कामा बारिस्टर मुंबईस गेले. ते दोन महिन्यांनीं परत येतील असें समजतें.

पातुर घर फोडीचे खटल्यांत सरकारास एथील इनामदार मि० मिरजा अबासबेग खतीब यांनीं फार चांगली मदत केली व त्यायोगें ५००० रुपयांचा चोरीस गेलेला माल मिळाला याजबदल मे० फिटझरल्ड साहेब डिपुटी कमिशनर यांनीं त्यांची तारीफ करून त्यांस आभारदर्शक पत्र पाठविलें आहे. याजबदल आह्मांस संतोष वाटतो.

अकोल्याचे मित्रसमाजांत शिमग्याचे सणांत कुस्त्या, दांडपट्टे, व टिपऱ्यांचे खेळ झाले. व एक दिवस मेजवानी झाली.

वऱ्हाडचें लोकलफंड खातें मोडून एक्झिक्युटिव इंजिनियर खात्याकडे तें काम देणार अशी वार्ता निघाली आहे पण तशी गोष्ट प्रस्तुत अमलांत येईल असें दिसत नाहीं.

बारशी टाकळीचे हरिभक्ति परायण साधू गोविंदबुवा हे उतर वयांत काशीवास घडावा अता हेतु धरून तिकडे गेले. यांच्याविषयीं लोकांची पूज्यबुद्धी फार मोठी होती. व ते मोठे सत्वस्थ असून फार उदार होते. कोणीही ब्राह्मण त्यांकडे जावो त्याला चांगली संभावना त्यांजकडून मिळत असे. अकोल्यास व इतर दोन चार गावीं मिळून शिष्य मंडळींनीं त्यांनां ३००० रुपये जातांना करून दिले व एथील श्रीमती पन्नाबाई यांनीं १४०० रुपये त्यांनां दिले असें समजतें. पन्नाबाईही इतक्यांत जगन्नाथजीचे यात्रेस जाणार आहेत. व काशी क्षेत्रीं साधूमहाराजांस पुन्हा भेटून कांहीं नियमची योजना तेथें त्यांनां करून देणार आहेत असें समजतें

देऊळगावराजा एथील स्कूलमास्तर रा. रा. नारायण प्रभाकर परांजपे यानीं २ महिन्यांची खासगी कामाकरितां रजा घेतली आहे त्यांचे जागेवर ३७॥ रु० पगारावर रा. रा. गोपीनाथ हरी यांस नेमिलें.

आह्मांस लिहिण्यास संतोष वाटतो कीं, इलिचपुरचे वऱ्हाडमित्र वर्तमानपत्र कांहीं दिवस निघालें नाहीं तें पुन्हा निघूं लागलें आहे. बंद राहिलें होतें त्याचें कारण मालक आजारी होते.

इलिचपुरचे कमळजा औरतेचे खुनाचे आरोपीस शिक्षा झाल्या होत्या त्यावर त्यांनीं अपील केल्यांत रेसिडेंट साहेबांनीं तीन तीन वर्षांच्या शिक्षा वाढवून सात सात वर्षांच्या केल्या. व पांच पांच शें रुपये दंड केला.

दर्यापुरचे पोलिस इन्स्पेक्टर रा. रा. बालाप्रसाद यांस कांहीं प्रकरणांत दंड होऊन त्यांची वणीस बदली झाली. वाशिमास नेमलेले

रा. रा. गणेश गोविंद तहशिलदार ४ थे तारखेस इलिचपुराहून तिकडे जाण्याकरितां निघणार होते.

आह्मांस लिहिण्यास संतोष वाटतो कीं, गव्हर्मेंट प्रासिक्युटर रा. रा. देवराव विनायक वकील यांस सेशनचे दर मुकदम्यास २० रुपये मिळतात हे फार थोडे आहेत व त्यांचे इतर प्रांतीचे धोरणानें त्यांनां जिल्हा जिल्ह्याचे जागीं सेशनचे एक किंवा दोन प्रासिक्युशन करितां यावें लागतें यामुळें त्यांनें नुकसान खचीत होत असेल असें कर्नल बेल साहेब जु० कमिशनर यांस वाटून त्यांनीं देवराव विनायक यांस दरमहा १०० रु. पगार असावा अशा विषयीं रेसिडेंट साहेबांकडे शिफारस केली आहे असें समजतें. ही गोष्ट खरी असल्यास बेल साहेब यांनीं ही चांगली केली असें आह्मी ह्मणतो.

मेळघाट तालुक्यांत रुपयास २० शेर हरभेर मिळतात.

रा. रा. सी. भीमराव साहेब अस्थानी मेशींस आहेत ते थोडे दिवस रजा घेऊन स्वदेशीं जाणार असल्याचें वर्तमान आहे.

विनंती— आह्मी आश्रयदात्यांची माफी मागतो कीं या आठवड्याचें आमचें पत्र उशिरानें निघून अर्धेच निघालें त्यास उपाय नाहीं. आमचे चार कंपॉझिटरांपैकीं तीन जण या आठवड्यांत आजारी आहेत. सबब जितकें काम झालें तितकेंच सादर केलें आहे.

व. स. चे मालक.

वर्तमानसार

या देशांतील कापडाच्या गिरण्यां विषयीं म्यांचेस्टरच्या लोकांच्या शिफारशीवरून हिंदुस्थान सरकारानें एक कायद्याचा मसुदा केला आहे. त्यांत ८ वर्षांहून कमी वयाचीं मुलें नसावींत, ९ तासांहून अधिक वेळ काम घेऊं नये वगैरे ठराव होत आहेत.

मुंबईचा प्रार्थना समाज सुरू होऊन या महिन्याचे तिसरे तारखेस तेरा वर्षे झालीं त्याचा उत्सव समारंभ शनिवारपासून ५ दिवस चालू आहे, रोज प्रार्थना, उपासना, पुराण, धर्मचर्च्या होऊन शेवटचे दिवशीं कीर्तन होणार आहे.

मुंबईचे मि. ई. डी. सासून हे आजारी असून हवा पालटण्याकरितां गाल एथें गेले होते. तेथें ते मरण पावले.

रंपा एथील दंगेखोर चंद्रा अजून सापडला नाहीं. तोंच तिकडे माडगोळ लोकांनीं दंगा सुरू केला आहे. त्यांनीं एक गाव लुटलें, पोलिस चौकी जाळून टाकिली, व ९ पोलिस कानस्टेबल धरून नेले. त्यांच्या बंदोबस्तास सरकारी पोलिस गेले आहे. निजयनगरच्या राजानीं व जयपूरच्या राजांनींही आपले लोक पाठविले आहेत, यांचा मुख्य तमेदुरा नावाचा आहे व त्याला पकडण्याकरितां २००० रुपयांचा जाहिरनामा लागला आहे.

नोटिस.

रा० रा० रामचंद्र वल्लद कुकाजी पाटील आंधारी राहणार सिरेल प्रगणे पातूर तालुके बाळापुर जिल्हे अकोलें यासी खालीं सही करणार याजकडून नोटिस देण्यांत येते कीं, आमचे तुमचकडे कर्जाऊ रुपये ५० पन्नास व आमचे व्याज दोन वर्षांचे रुपये २५ पंचवीस एकूण रुपये ७५ पाऊणशें तुमचे बापाकडे होते ते आह्मी तुह्मास पांच चार वेळा मागितलें असतां तुह्मी देतों देतों ह्मणून ह्मणता आणि देत नाहीं याजकरितां आणि तुह्मावर फिर्याद करणें होतें परंतु तुह्मी आमचे सोयरे असल्यामुळें फिर्याद करवत नाहीं करितां मुद्दाम ही नोटिस आपल्यास दिली आहे तर ही नोटिस पावल्यापासून १५ दिवसांचे आंत आमचे रुपये व्याजासुद्धां ७५ देऊन निकाल करावा नाहीं तर कायदेशीर रीतीनें फिर्याद करून व्याज मुदलसुद्धां व या नोटिशीच्या खर्चासुद्धां व फिर्यादीस लागेल तो खर्च तुमचेकडून भरून घेण्यांत येईल. कळावें तारीख ३० माहे मार्च सन १८८०

(सही) सखाराम्जी वल्लद ह्मसाजी
पाटील मौजे निंबी
दस्तुर खुद

हें पत्र अकोलें एथें वऱ्हाडसमाचार छापखान्यांत खंडराव सखाराम फडके यांनीं छापून प्रसिद्ध केलें

वऱ्हाडसमाचार.

पुस्तक १५ अकोला, सोमवार तारिख १२ माहे एप्रिल सन १८८० इसवी. अंक १२

वऱ्हाडसमाचाराची किंमत.

	रु.
वर्षाचे अगाऊ	५
साल अखेर	७
किरकोळ अंकास	०४
डाक हाशील.	
वर्षाचे अगाऊ	१०८
,, अखेर	२

नवीन वर्गणीदार होऊं इच्छिणारे लोक कडून अगाऊ वर्गणी यावी ह्मणजे पत्र सुरू केले जाईल.

नोटिसीबद्दल.

मराठी, १० ओळींचे आंत	१
१० ओळीपुढें दर ओळीस	०१०१
तीच नोटिस दुसरे खेपेस	०१
इंग्लिश लिपींत दर ओळीस	०३
,, दुसरे खेपेस	०२

We intend as a matter of trial to devote a portion of this paper for the benefit of our English knowing readers, We will confine ourselves to a limited space for a time. It is in contemplatiou to develop the English side of the paper of a size as voluminous as the issue of the present vernacular edition, and to treat on matter of local interest, on general topics of the day, and so forth. We trust we will receive the patronage of all Europeans as well as Natives interested in the administration of the Hyderabad assigned Districts as equally as we have hitherto had of a portion of the Native element.

NOTICE TO CONTRIBUTORS

We invite the co-operation of all European and Native gentlemen in maintaining the status of this journal and to this end solicit contributions in the shape of News letters, stray notes &c. Contributors may rest fully assured that the confidence they place in us by sending communications will not be violated.

NOTICE.

Is hereby given for general information that a house Conservancy system is to be introduced and a Latrine cess to be levied for carrying away all the rubbish as also for cleaning Private Latrines, and for cleaning this latter. The following rules are therefore made

A Licence should be obtained every year on payment of one Rupee by a person who has got a private Latrine and besides, this will have to pay a tax of six annas a year perhead using such Latrine Children under 12 years of age are exempted from the tax.

Those who will not take a Licence and pay the cess as above will pay a house conservancy eess according to the following scale for carrying away rubbish from every house.

1st class.

Per annum
R. A. P.

on houses whose estimated monthly rental does not exceed Rupee 1 a rate of——— .. 0—6—0

2nd Class.

On houses whose estimated monthly rental is above R. 1 and does not exceed Rs. 15— 3...0—0

3rd class.

On houses whose estimated monthly rental is above Rs. 15 but does not exceed Rs. 25.- - -6—0—0

4th class.

On houses whose estimated monthly rental is above Rs. 25 but does not exceed R.50 .. ...12—0—0

5th class,

On houses whose estimated monthly rental is above Rs. 50 but does not exceed Rs. 100 ...... 18—0—0

6th class

On houses whose estimated montnly rental is Rs. 100 and above ...... 24—0—0

When a house is occupied the person occupying or in charge of it shall pay the cess rated on it and when the house is not occupied the rate shall be reduced by one half and the rate so reduced shall be paid by the owner so long as the house remains unoccupied.

It is the intention of the municipality to levy taxes as above if any body has an objection he is requested to make the same by delivering a written statement at the muuicipal office entering such objections.

Dated Akola 31st March 1880

Bymanji Jamaspji
Vice President,
Akola Municipality.

जाहिरात.

सर्वांस प्रसिद्ध करण्यांत येतें कीं कमेटीचे हद्दीत जमणारा कचरा वाहून नेणें व लोकांचे खानगी पायखाने सफा करणें ह्याचप्रमाणें ज्यांनां घरीं पायखाने नाहींत त्यांच्यासाठीं सार्वजनिक पायखाने करून ते सदोदित सफा टेवण्याची व्यवस्था करून सदर्हू खर्च भागविण्यासाठीं मेहेतरपट्टीच्या ऐवजी कान्सरव्हन्सी अथवा ल्याट्रिनसेस या नावाचा कर कमेटी बसवूं इच्छिते. त्या कराचे वर्णन खालीं लिहिल्याप्रमाणें:—

१ म्युनिसिप्यालिटीच्या हद्दींत ज्याचे घरीं पायखाना असेल त्यांणीं पायखान्याकरितां लायसेन्स घ्यावें. अशा प्रत्येक लायसेन्साबद्दल वर्षास एक रुपया द्यावा लागेल. त्या शिवाय कुटुंबांतील प्रत्येक मनुष्याबद्दल दर वर्षास १ सहा आणे प्रमाणें निराळा कर द्यावा लागेल. १२ वर्षांच्या आंतील मुलें करांतून वगळले जातील.

जे वर लिहिल्या प्रमाणें इसमावरील कर देणार नाहींत त्यांनां घरसफाई पट्टी खालीं लिहिल्याप्रमाणें द्यावी लागेल.

	रु.
१ जें घर दरमहा एक रुपयाप्रमाणें भाड्यास लायक आहे त्या घरांत रहाणारास सालीना.	०६
२. जें घर दरमहा एक रुपयांवर व १५ रुपयांपर्यंत भाड्यास लायक आहे त्या घरांत रहाणारास सालीना.	३
३ जें घर दरमहा १५ रुपयावर व २५ रुपयेपर्यंत भाड्यास लायक आहे त्या घरांत रहाणारास सालीना.	६
४ जें घर दरमहा २५ रुपयांवर व ५० रुपयेपर्यंत भाड्यास लायक आहे त्या घरांत रहाणारास सालीना.	१२
५ जें घर दरमहा ५० रुपयांवर व १०० रुपयांपर्यंत भाड्यास लायक आहे त्या घरांत रहाणारास सालीना.	१८
६ जें घर दरमहा १०० रुपये व १०० रुपयांवर कितीही रुपये भाड्यास लायक असेल त्या घरांत रहाणारास सालीना.	२४

येणेंप्रमाणे कर बसविण्याचा इरादा आहे तर सदर्हू कराबद्दल कोणाची कांहीं हरकत असल्यास त्यांणीं या नोटिसीचे तारखेपासून १५ दिवसांचे आंत कमेटीचे आफिसांत लेखी कळवावें ह्मणजे त्यांजबद्दल विचार केला जाईल. कळावें तारीख ३१ माहे मार्च सन १८८० इसवी.

बहिमनजी जामासजी
व्हाइस प्रेसिडेंट,
अकोला म्युनिसिपल कमेटी.

नवीन सुधारलेला मराठी सिव्हिल प्रोसिजर कोड

ह्मणजे

(सन १८७७ चा आक्ट १० सन १८७९ च्या १२ वरून सुधारलेला.)

विशेष समजुतीच्या टिपा, महत्वाचे निवाडे व इंडेक्स सुद्धां.

सदर्हू कायद्याची आमची पहिली आवृत्ति सपून बरेच दिवस झाले होते इतक्यांत ह्या कायद्याचे दुरुस्तीचा नवा आक्ट ह्मणजे सन १८७९ चा १२ वा तयार होऊन तो बडतोब अमलांत आला त्यावरून पूर्वीचे कायद्यांत फारच महत्वाचे व पुष्कळ फेरफार झाले यामुळें पहिली बुकें बहुतकरून सर्व प्रकारें निरुपयोगी जहाल्या सारखींच आहेत. सदर्हू सर्व फेरफार जागचे जागीं न आल्यानें लोकांस फार अडचण पडेल तो पडूं नये ह्मणून आजवर दुसरी आवृत्ति काढणें राहिली. नवीन दुरुस्तीचे कायद्याचें मराठी भाषांतर गेले गव्हरमेंट ग्याझिटांत आलें--त्याप्रमाणें यांत जागचे जागीं सर्व फेरफार करून छापण्याचे काम सुरू आहे. या कायद्यांतील प्रत्येक अवघड कलमावर समजुतीच्या खुलासेवार टिपा व सर्व हायकोर्टाचे हे बूक छापण्या पर्यंत ह्या आक्टाबर झालेले महत्वाच निवाड्यांचे सारांश व इतर आधारही दिले आहेत. ग्रंथ समजुतीस व चालनास सुलभ व्हावा यासाठीं प्रथम कलमाचें विल्हेवार विवेचनही केलें आहे. सदर्हू ग्रंथ रा. रा. नारायण बापूजी कानिटकर, वकील डिस्ट्रिक्ट कोर्ट पुणें, यांजकडून तयार करविला आहे. एकंदरींत हा ग्रंथ जितका सुलभ व सोईचा होईल तितका करविला आहे.

उत्तम टाइपानें व जाड कागदावर हा ग्रंथ तारीख २० मे रोजीं छापून तयार होईल. राहिलेला अल्पकाळ, तसेंच ह्या कामास लागणारी मेहेनत यांचे मानानें याची किंमत थोडी ह्मणजे ता० १ मे पर्यंत पैसे भरणारांस २॥ रुपये व मागाहून घेणारांस ३ रुपये ठेविली आहे. या शिवाय प्रत्येक बुकास टपाल हांशील तीन आणे पडेल. एकदम १० प्रति घेणारास टपाल हाशील पडणार नाहीं.

विशेष सूचनाः— ह्या ग्रंथाच्या प्रति आह्मी थोड्या काढणार आहों त्या अर्थी मागाहून लोकांस अडचण न पडावी याकरितां लोकांनीं पैसे भरण्याची त्वरा करावी. किंमतीबद्दल पैसे पाठविणें ते मनीआर्डर किंवा पुण्याची दर्शनी हुंडी पाठवावी. कोर्ट फीचीं टिकिटें मुळींच घेतलीं जाणार नाहींत टपाल हांशीलसह किंमत वर लिहिलेले मुदतींत आह्माकडे अथवा रा. रा. नारायण बापूजी कानिटकर, वकील डिस्ट्रिक्ट कोर्ट पुणें, यांजकडे आली असतां ग्रंथ तयार होतांच रवाना करण्यांत येईल. कळावें. ता० ३० मार्च सन १८८० इसवी.

भाऊ गोविंद सापकर
ज्ञानचक्षूचे मालक

वऱ्हाडसमाचार.

मिति चैत्र शुद्ध ३ शके १८०२

चिनांत गाईचे दुधाचा निषेध

एकेक देशांतील एकेक प्रकार पाहून मोठें आश्चर्य वाटतें. आमचे हिंदुस्थान देशांत ब्राह्मण लोक पूर्वी मांसाहार करीत असत

त्याची आतां मनाई झाली आहे. फ्रान्स देशांत घोड्याचें मांस खाण्याची नवीन सुरवात झाली आहे. चीन देशांत घुशी सुद्धा खातात. तेथें आतां गाईचें दूध खाऊं नये असा निषेध झाला आहे हा चमत्कार वाटतो, अमेरिकेच्या साइंटिफिक पत्रांत चीनदेशांतील या बाबदींतील जाहिरनाम्याचें भाषांतर छापून प्रसिद्ध झालें आहे त्यांतील तात्पर्य आह्मी आपले वाचकांकारितां एथें भाषांतरानें घेतों: —

गाईचें दूध कोणी अगदी खाऊं नये. मनुष्या सारख्या समजूतदार प्राण्यानें जनावरांचें भक्ष्य चोरावें हें बरोबर नाहीं. त्यांतही इतर सर्व जनावरांपेक्षां गाय अत्यंत उपयोगी व पुण्यकारक आहे. मनुष्य आणि पशु यांतील भिन्नता जें लोक समजत नाहींत ते मूर्खाच्याही पलीकडील कोटींतील हात. जे लोक दूध विकतात ते आपल्या फायद्याकारितां आपल्या मनोदेवतेवर पडदा टाकतात, आणि जे लोक गाईचें दूध खातात ते मूर्खपणानें आपले शरीरास फायदा करून घेतो असें समजतात. मनुष्य औषध घेतो तेव्हां काळजीपूर्वक त्यांतील पदार्थांची चिकित्सा करितो; आणि असें आहे तर गाईचें दूध खाणारानीं त्या पदार्थाचें मूळ तपासून पहाण्याविषयीं कां डोळेझाक करावी? उदाहरण पहा. मनुष्यास मुलें होतात आणि तीं लहान असतात तेव्हां त्यांची जतन आईच्या दुधावर होते, तसाच प्रकार जनावरांचा आहे परंतु जेव्हां लोक खाण्या कारितां दूध विकत घेतात तेव्हां ते गाईच्या लहान वासरांच्या जिवाला अपाय करीत नाहींत काय? आणि त्यांच्या दुधाचें असें हरण होतें हें पाहून त्यांनां मनुष्याचें दुष्टत्व किती वाटत असेल! जनावरांनां बोलतां येत नाहीं; तेव्हां आमचें दूध खाल्यानें तुमचीं शरिरें जनावरा सारखींच होतील असें त्या प्राण्यांकडून मनुष्यास कसें सांगवेल! मनुष्याला पुष्टतेकरितां दूध पाहिजे आहे तर दुधाशिवाय दुसऱ्या शेकडो वस्तू तशा फायदेशीर या जगतांत आहेत, मग गाईचें दूध मनुष्यांनीं कां घ्यावें. मृत्यू व आयुष्यमर्यादा हीं या योगानें लांबणीवर जातात असेंही आढळून आलें नाहीं. तेव्हां हा सर्व खरा प्रकार सर्वांस समजावा दुसऱ्या वस्तूंनीं मुलांचा निर्वाह चांगला होतो व तीं चांगली वाढतात, आणि रोगाची सांत आली असतां तीं बचावतात व त्यांचें आयुष्य वाढतें. सबब सर्वांनी हा बुद्धिवाद घेतला व इतरांस सांगितला असतां त्यांची संतती चांगली भरभराटीस येईल.

वरील लेखावरून गाईचें दूध वैद्यक संबंधांतही चिनी लोक दूषित समजतात असें दिसतें. आमचे देशांत हा प्रकार उलट आहे. गाईचें दूध सर्वांत चांगलें व आजाऱ्यांस, मुलांस शक्ति वर्धक आणि निरोगी असें मानिलें असल्याचें ऐकिवांत आहे.

हैदराबादेंस सभा.

आह्मांस लिहिण्यास संतोष वाटतो कीं हैदराबादेस चदरघाटावरील तरूण मंडळीनीं "यंग मेन्स इंप्रुव्हमेंट सोसायटी" या नावाची एक सभा गुदस्त सालापासून स्थापन केली आहे. तिला एक वर्ष झालें सबब वढविसाच्या उत्साहानी सभा त्या मंडळीनीं थोड्या दिवसांपूर्वीं रोसिडेन्सी स्कूल हालमध्यें त्यांनीं भरविली होती. नबाब हफीज सदरूल इसलाम खान बहादूर वगैरे बाहेरची मंडळी या सभेचे मेंबर, अंग्लो व्हर्नाक्युवर लायब्ररी व रीडिंगरूम हिचे मेंबर, तसेंच सिकंदराबादच्या अलबर्ट रीडिंगरूम आणि लायब्ररीचे मेंबर सभेस आले होते. सर्वानुमतें मेजर क्यांबेल साहेब यांस अध्यक्ष स्थानीं बसविलें. नंतर सोसायटीचे असिस्टंट सेक्रेटरी यांनीं गेल्या सालचा रिपोर्ट वाचला त्यावरून सोसायटीची स्थिति बरी आहे असें दिसून आलें. आरंभीं मेंबर २६ होते ते आतां ३४ आहेत. खर्च भागून १२० रुपये शिलक आहे. आरंभीं सोसायटीचा पुढारीपणा कोण घेतो व जागा कशी मिळते याविषयीं काळजी होती पण मेजर क्यांबेल साहेब यांनीं या दोन्ही गोष्टीबद्दल त्यांस उत्तम सहाय्य दिलें. गेल्या वर्षांत १० प्रसिद्ध व्याख्यानें झालीं. व विषयावर वादाविवाद करण्याच्या कित्येक सभा झाल्या आणि रीडिंग रूम स्थापन केली व लायब्ररीची जुळवाजुळव केली. याप्रणें रिपोर्ट असून त्यांत शेवटीं अशी सूचना होती कीं सोसायटीला स्वतांचें घर होण्याची तजवीज झाली तर फार चांगलें होईल.

नंतर अध्यक्षानीं उठून भाषण केलें कीं या सोसायटीच्या कामाबद्दल आह्मास फार संतोष वाटतो. अशा सोसायटीपासून फार फायदे आहेत. व जे गृहस्थ इजमध्यें मेंबर नाहींत त्यांनींहि हिजमध्यें शरीक व्हावें. सोसायटीला इतक्यांत स्वतांचें घर असावें अशी स्थिति आलेली नाहीं सबब तूर्त मंडळीनीं आपसांत पैसा जमा करून ठेवण्याची मात्र तजवीज करावी. आह्मीही या कामास उल्हासानें मदत करू.

नंतर रा. रा. विष्णुपंत तात्यासाहेब पिसोळकर बोलले त्याचें तात्पर्य असें:—हिंदुलोकांमध्यें सुधारण्याच्या कामीं अनास्था व बेपर्वाई फार, आणि कोणतीही नवी गोष्ट सुरू करण्याचा त्यांस कंटाळा फार, तेणेंकरून ते उत्कर्षास पावण्याचे स्थितीपासून दूर राहिले आहेत राजकीय धडामोडी पुष्कळ झाल्या, आहेत पण अंतर्गतील स्वसुधारणेच्या कामांत त्यांचें पाऊल अजून कांहींच पुढें नाहीं; सबब लोकांचा नीतिसंबंधी व्यवहार सुधारेपर्यंत आणि त्यांच्या धर्मभोळ्या चाली आणि वेडगळ व अविचारांचीं मतें नाहींसी होतपर्यंत या देशाची खरी भरभराट कधी होणार नाहीं. इंग्लिश सरकारचें राज्य झाल्यापासून या देशास पुष्कळ फायदे झाले आहेत आणि जर नेटिव लोक खऱ्या प्रकारें त्यांचें मोल समजणार नाहींत, व प्रसंगानुसार वर्तणार नाहींत तर ती चूक लोकांची आहे, सरकारची नाहीं

सदरीं सांगितल्या प्रमाणें आपली स्थिति आहे तरी विद्यावृद्धीच्या योगानें मुळच्या स्थितींत प्रस्तुत बराच बदल झाला आहे व कालांतरानें अधिक होईल असें त्यांनीं सांगितलें. नंतर बहुत ठिकाणीं अशा सभा, पुस्तकालयें, मंडळ्या इत्यादि संस्था झाल्या व मंडळीचा दृढनिश्चय आणि ऐक्य यांच्या कमतरतेमुळें त्यांचा लोप झाला. याविषयींचीं कित्येक ठिकाणचीं कित्येक उदाहरणें त्यांनीं सांगितलीं व तशी स्थिति या सभेला प्राप्त न व्हावी अशी आपली इच्छा प्रदर्शित केली. शेवटीं अशाप्रकारच्या सभा व त्या काळजीपूर्वक चालविल्या असतां त्यांपासून अनेक फायदे आहेत हें त्यांनीं चांगलें स्पष्ट करून सांगितलें. नंतर अध्यक्षाचे आभार मानून सभेचें काम संपलें.

The dissolution of parliament and the consequent general elections is causing general interest and is quite a sensation. Not long ago the Beaconsfield administration was in all its glory and the hope was far distant of a change. The suddenness with which the ministry has sustained a defeat has taken many by surprise. The manifesto issued by Lord Beaconsfield was a boomerang to his devoted party, the national will of England has made itself felt by the free election of liberals rather than conservatives. The Government party has lost many seats and could not command a majority. The inevitable consequence of this being that the resignation of Lord Beaconsfield is anticipated. The question naturally arises: Are the liberals likely to have some of India's grievances remedied? *Native opinion* has it "that they have made great promises "and hope they will keep to their word." At present India has no voice in parliament nor in the legislative councils. The Home Rule party has returned a larger number than ever the British parliament ever had and the Irish question will no doubt have a hearing. It is not time that the dismemberment of the empire is threatened by the Home Rulers. Mr. Shaw leader of the Home Rule party in his manifesto states that "the prime minister, not for "the first time, misrepresents the "general opinions of the people of "Ireland, as expressed by a majo-"rity of her representatives in "favor of self Government in do-"mestic affairs, as if it meant the "dismemberment of the empire. "No one knows better than the "prime minister that that is not a "true statement of the case. We "mean by Home Rule not that the "conection between the two "countries should be destroyed, but "that the relationship may be "placed on a healthy and natural "and honest basis; and we seek "this object by strictly legal and "constitutional means. The prime "minister knows this, but he "thinks it a good cry for the "English electors, and he sends his party forth to the constitution-"al struggle with "a lie in their right hand."

Ireland has obtained this representative right ever since the emancipation, and it was education alone that led to it. To the natives of India, the liberals coming into power is a universal matter of congratulation. It is anticipated that the Vernacular Press Act, the cost of the Afghan war, and other matters connected with the welfare of India will receive the attention of the liberals tending to the benifit of India. The *Moonlight* expresses a wish that "as soon as the liberals "come into power our public bodies shoud send letter of congratulation to them and thus enhance that sympathy for India of which they have during these three years given sufficient proofs" This is merely an exposition of the feeling of the masses, and it is hoped there will be, should the occasion arise, no difficulty in carrying out the proposals.

The Secretary to the Government of Bengal has communicated the views of the Government of India on several recomendations advanced by the Secretary to the Government of the North West Provinces on the Volunteer movement in India and states that encouragement is given by Heads of Departments when leave is requested for members of Volunteer corps: that a steady course of instruction for two months only in the year, instead of attendance two or three times a week from November to March is impracticable that Govern ment is prepared to sanction when practicable supply of tents and carriage when Camps of exercise may be applied for, that grant of free rations on these occasions and the entertainment at the expense of the state of a complement of cooks will be sanctioned, that officers of Volunteers receive invites to levees and gatherings of an official or Semi official nature, and sanctions the retention of rank by Commissioned officers on retirement; that all volunteers who are efficients be allowed to travel on *Stae Railways only* in the next higher class of carriage than that for which they purchased tickets on production of pass signed by the Commanding Officer, and sanctions the grant of a medal for the shot amoungst the Volunteers of each presidency.

The annual ploughing match at Sydapet Farm took place on the 19th March. Many competitors entered for the prizes with various results. If the improvement of our agriculture is aimed at, nothing could be better than for Berar to follow the initiative taken by the Sydapet Farm, and introduce an annual plough match in concert with other interesting but useful matches.

Mr. Purshram Jugannath the Clerk of the Basim District will be moved to the Akola Small Cause Court on his present salary viz: Rs 100 and Mr. Gopal Mahadeo the Clerk of Court of the Small Cause Court Akola sent in his room. The latter will not suffer in his emoluments as the pay

of the post at Basim is to be raised to Rs 120.

Major Gunthorpe has returned from his special duties and has assumed charge of his office as District Superintendent of Police at Akola. Mr. Moffat his pro tem in office goes to Basim to relieve Mr. Hobson. Mr. Stephenson Police Inspector has also returned with Major Gunthorpe and has been posted to Khamgaon.

We learn that Mr. Deorao Vinayek our celebrated pleader of Berar, having been appointed public prosecutor received a fee of Rs. 20 for every case he took up. The Judicial Commissioner has taken into consideration the smallness of the aggregate earnings per mensem and has recommended a monthly allowance of Rs. 100 in lieu. He has the good wishes of his countrymen, and the welcome intelligence that the Resident has sanctioned the proposal will meet with universal greeting.

The 5th Regiment Hyderabad Contingent assembled on the parade ground last week and had independent and volley firing practice with blank cartridge. The men acquitted themselves creditably. The independent firing was well sustained. The volley firing by sections and companies was delivered as by one man. It is a pride to the Colonel Commanding to have such a well disciplined body of men to command. In the event of this regiment being called to the field it is hoped they will be second to none.

It is currently rumored that the Sanitary Commissioner's office will in all probability ere long be moved to Amraoti. This appears to be the wedge end of a plan to concentrate all offices of Heads of Departments at Amraoti.

We learn that Mr. Cotter who was lately transferrd from the Basim to the Ellichpur District Deputy commissioner's office on Rs. 100 has been found negligent in his work resulting in his reduction and being superseded by the nomination of Mr. Tharpe as 2nd Clerk who also officiates as Head Clerk.

वऱ्हाड

बुलढाण्यास शुक्रवारीं सेशन होतें त्याकरितां जुडिशियल कमिशनर कर्नल वृशवी साहेब तिकडे गेले होते. मुकदमे दोन होते.

मेजर गनथार्प साहेब एथील पोलिस सुप्रिंटेंडेंट बुधवारीं पुण्याकडून परत येऊन आपले कामावर रुजू झाले. आतां मि. मोफट साहेब वाशिमास जाणार.

जळगावाक... डे कांहीं चोरटे लोक उठल्याची खबर आ... ल्यावरून पोलिस तिकडे बंदोबस्तास गेले आहे.

रा. ब. भ... गवंत नरहर देशपांडे इलिचपुरचे आनररी मा... जिस्ट्रेट यांचा अधिकार शहरापुरता होता तो वाढवून त... ालुक्यांतील अधिकार यांस दिला.

रा. रा. हणमंतराव रामचंद्र मेहकरचे तहशिलदार रजेवर होते त्यांचीं रजा आणखे एक महिना वाढविली आहे.

रा. रा. रामराव गोविंद मूर्तिजापुरचे एक्स्ट्रा असिस्टंट कमिशनर यांस तीन महिन्यांची हक्काची रजा मिळाली.

इलिचपुरचे डिपुटी कमिशनर आफिसांत वाशिमाहून गेलेले सेकंड क्लार्क मि० काटर साहेब यांचें कांहीं काम डिपुटी साहेबास नापसंत झाल्यावरून त्यांनीं त्यांनां कमी पगारावर नेमिलें. व मि० थाप साहेब यांस त्यांचे जागेवर नेमिलें.

इलिचपुरचे ४० रुपयांचे कारकून रा. रा दिनकर रावजी भिडे यांस २० रुपयांवर नेमून रा. रा. बाजीराव सदाशीव यांस त्यांचे जागेवर नेमिलें.

इलिचपुरचे फर्स्ट असिस्टंट मास्तर रा. रा. केशव लक्ष्मण जोरवेकर रजेवर होते त्यांनीं राजिनामा दिला. त्यांचे जागेवर वाशीमचे रा. रा. बळवंत श्रीपत यांस नेमिलें.

रा. रा. सी भीमराव साहेब अस्याची यांस ३ महिन्यांची हक्काची रजा मिळाली

मे. दस्तुर बहिमनजी साहेब सी. आय. ई. असिस्टंट कमिशनर यांचा इरादा दोन महिन्यांची रजा घेऊन महाबळेश्वरीं जावें असा आहे. व त्यांनीं रजेचा अर्ज केला आहे असें कळतें.

ले० एम जे मीड यांस मि. फिटझरल्ड साहेबांचे जागेवर हैदराबादेस असिस्टंट रेसिडेंट व ठगी खात्याचे असिस्टंट जनरल सुप्रिंटेंडेंट नेमिलें.

मेजर क्यांबेल साहेब रेसिडेंट साहेबाच्या एस्कर्टचे कम्यांडिंग यांस मिलिटरी सेक्रेटरी नेमून दोन्ही कामें करावीं असा हुकूम झाला.

मेजर लडलो साहेब रजेवर असून आसिटंट कमिशनरचे जागेवर ब्रकडे त्यांची नेमणूक झालेली आहे त्यांनीं आपली रजा आणखी ६ महिने वाढविली.

रा. रा. मनुशिंग शिगायचे चीफ कान्स्टेबल यांनीं पेनशन घेतलें त्यामुळें रा. रा. रामराव कृष्ण हेड कान्स्टेबल यांस चीफ कान्स्टेबलची जागा मिळाली.

मि. स्टिविनसन साहेब पोलिस इन्स्पेक्टर पुण्याहून परत आले. व त्यांचे संबंधानें झालेले वेर्गावर्गाची पिछेहाट झाली.

या सालासंबंधी ज्योतिष शास्त्राधारें कांहीं भविष्यकथन फत्तेखेलच्याचे चीफ कान्स्टेबल पंडित लोचन शुकुल यांनीं केलेलें आह्माकडे आलें आहे तें पुढील अंकांत प्रसिद्ध करूं.

असें ऐक... ... आहे कीं, वाशीमच्या डिपुटी कमिशनरचे क्लार्क आफ ... ची जागा १२० ची करून तेथें अकोला स्माल काज कोर्टाचे क्लार्क रा. रा. गोपाळ महादेव भिडे यांस नेमणार व अकोला स्माल काज कोर्टाचे क्लार्काची जागा १०० रुपयांची करून तिजवर वाशीमचे रा. रा. परशराम जगन्नाथ यांस आणणार.

मे० जोन्स साहेब कमिशनर असतां त्यांनीं सर्व तहासिलदार तसेच मुनसरीम, पाटील व पटवारी यांनां नोटिसीचे द्वारें असें कळविलें आहे कीं, त्यांनीं खानदेशी ऊर्फ विलायती कापूस आपले कडून होईल तितकी खटपट करून वऱ्हाडांत न पेरला जाईल अशाविषयीं सक्त तजवीज ठेवावी. मुंबईच्या बाजारांत हा कापूस विकत न घेण्याविषयीं तेथील व्यापारी तजवीज करीत आहेत जो खानदेशी कापूस विलायती समजून इकडील लोक पेरितात तो खरा विलायती कापूस नाहीं. ह्या करितां तो न पेरण्याची सर्वांनीं खबरदारी ठेवावी.

वर्तमानसार.

नवीन वर्तमानपत्र—गेल्या शनिवारपासून बऱ्हाणपुरास सुबोधसिंधु या नावाचें शिळाप्रेसावर नवीन वर्तमानपत्र निघूं लागलें त्याचा प्रथम अंक त्याचे कर्त्यांनीं आह्माकडे पाठविला तो आदरपूर्वक आह्मी स्वीकारतो हें पत्र सुरळीत चालो व यास चांगला आश्रय मिळो असें आह्मी इच्छितों.

मुंबईत आजपासून लिटलगोची परीक्षा सुरू होणार.

मुंबई हाय कोर्टाचे जडज मि० जाष्टिस पिन्ही साहेब ६ महिन्यांचे रजेवर विलायतेस जात आहेत.

एलफिन्स्टन कालेजाचे प्रिन्सिपाल मि० वर्डस्वर्थ साहेब यांनीं राजिनामा दिला होता तो टेंपल साहेबानीं माघारा घेवविला ह्मणून ते एक वर्षाच्या रजेवर स्वदेशीं जाणार; परंतु परत येण्याचा त्यांचा इरादा नाहीं असें ह्मणतात.

साल मजकूरच्या मुंबईच्या मुनसफीचे परीक्षेंत ३ गृहस्थ पास झाले. एक गुजर, एक ब्राह्मण व एक पारशी.

अमदाबादेस खाऱ्या पाण्याच्या विहिरी होत्या त्या एकाएकीं गोड्या झाल्या.

रत्नागिरीपासून कोल्हापुरापर्यंत तारायंत्र करण्याचा ठराव झाला.

कोलापरास एका कसबिणीनें आपले यजमानास च्यार मैत्रिणीचे सहायानें खालीं पाडून तोंडांत बोळा दिला व त्याचे शिश्न वृषणासहीत सर्व कापिलें! यजमान इस्पितळांत व स्त्रिया सरकारी प्रतिबंधांत आहेत.

मद्रासचे सिविल इंजिनियरिंग कालेज बंद होणार आहे.

बाबु सत्येंद्रनाथ तागोर विलायतेहून परत यावयास निघाले.

रशिया देशांत सेंटपिटर्सबुर्ग एथें एक गुप्त छापखाना होता तो पोलिसानें पकडला व त्याचे संबंधी सोळा असामी कैद केले आहेत.

नरहरबुवा नाटकवाले कोलापुरकर हे कोल्हापुरास गेले. व तेथें त्यांनीं शाकुंतल नाटकाचा भाषांतराप्रमाणें प्रयोग केला. पुण्यास ... नाटक उभारलें आहे त्यांनीं वेणीसंहार नाटक ...

मुंबईचे माजी गवरनर सर बार्टल फ्रियर यांनां वार्षिक प्राप्ती १४५००० रुपयांची आहे असें प्रसिद्ध झालें आहे.

धुळ्याचे कलेक्टरांनीं ऐरिश फंडाकरितां सभा भरविली होती व लोकांकडून सुमार ५३२ रु. वसूल केले असें समजतें.

गुजराथेंतील प्रसिद्ध पोलिस इन्स्पेक्टर रा. सा. मोतीलाल यानीं पेनशन घेतलें.

रंपा दंग्याचा प्रवर्तक चंद्रय्या यास ठार मारिलें व तो दंगा मोडण्याप्रीत्यर्थ आजपर्यंत १५ लक्ष रुपये खर्च झाले असें समजतें,

तारायंत्रांतून रात्रौ बातमी पाठविण्यास तसीच रविवारीं बातमी पाठविण्यास दुप्पट खर्च पडत असे तो बंद करून एरवीचे दराप्रमाणेंच त्यांचा दर घेत जावा असें ठरविल्याचें समजतें.

मि. वामन आबाजी मोडक यानीं अडीच महिन्यांची रजा घेतली.

पार्लमेंटच्या नवीन मेंबरच्या निवडणुकींत कृपा करून हिंदुस्थानाकडे लक्ष्य द्यावें अशा बद्दल पुणेंसार्वजनिक सभेनें विलायतेस मेमोरियल पाठविलें आहे.

केप आफ गुड होप एथील पोस्ट आफिसांतून ५ लक्ष रुपये किमतीचे हिरे चोरीस गेले.

नाशीककर वे. शा. स. रा. रा. गणेश शास्त्री तरटे जे इकडे मागें मास्तर होते ते हल्लीं मुंबईस गेले आहेत व त्यांचीं वैद्यकावर तेथें व्याख्यानें होत आहेत.

भागलपुरच्या तिजोरीवर मागें पुढें पहारा असतां दरवडेखोरानीं छपरास भोक पाडून आंतील एका पेटींतून ३ हजारांच्या थैल्या नेल्या. तपास चालू आहे.

सुबोधपत्रिकेंतून एकानें प्रसिद्ध केलें आहे कीं ग्रंथोत्तेजक मंडळीची बलबल पुरी माजली आहे ती मोडण्याकरितां त्यांनीं एक लहानसें मासिक पुस्तक काढावें. त्यांत ग्रंथपरीक्षा लिहित जाव्या. व त्याची किंमत सालीना एक रुपया ठेवावी.

नोटिस

रोकड्या वल्लद संभूल्या, पगन्या वल्लद रोकड्या, मन्या वल्लद रोकड्या महार राहणार मौजे लोतखेड तालुके अकोट यासी खालीं सही करणार याजकडून नोटिस देण्यांत येते कीं तुह्मी त्रिवर्गांनीं मजला व माझा भऊ इया असे दोघाचे नांवें मौजे लोतखेड येथील महारकीचे वतन रुपये ४०० यास लिहून रोदखत तारीख १८ माहे मार्च सन १८८० इसवी रोजीं लिहून दिलें आहे. व तुह्मांकडे लोकांचें देणें होतें ते मी देऊन तुमचे नावचे रोखे काढून आणले आहेत. व

पुष्कळ दिवसांपासून गावचें कामही आह्मीच करीत आहोत. व तुह्मी लिहून दिलेला दस्तैवज तुह्मास नोंदून देण्याविषयीं ह्मटलें असतां नोंदून देत नाहीं, आणि ह्मणतां कीं तुमचे रुपये ३०० घेऊन जावे आणि मी रुपये घेण्याकरितां रुपये कांहीं दिले नाहींत, याजकरितां तुह्मी त्रिवर्गांनीं एकमेकांत आपसांत समजून मजला लिहून दिलेला दस्तैवज ८ आठ दिवसांत नोंदून द्यावा असें. न केल्यास तुमचेवर दिवाणी कोर्टांत फिर्याद करून खर्चासुद्धां नोटिशीचा पैसा भरून घेऊं. व महारकीचें वतनही माझे ताब्यांत घेऊन ... कळावें तारीख २ माहे ...

(सही) चंदू वल्लद माहू महार राहणार वरूर तालुके अकोट निशाणी खुद्द.

नोटिस.

रा. रा. आनंदराव अमृत देशपांडे मुक्काम बाळापुर यासी नोटिस देणार पुतळसा शिवरामसा दुकान बाळापुर नोटिस देतो ऐसाजे तुह्मी तारीख ३१।३।८० ची रजिस्टर करून नोटिस पाठविली त्यांत आमचे दुकानचे बाकीबद्दल नेम ठरल्या प्रमाणें करोंध ह्मणून वगैरे मजकूर लिहिला. परंतु तुमचा आमचा बाकीचे संबंधानें कोणताही नेम ठरला नाहीं. करितां तुह्मी आजपासून आठ दिवसांचे आंत आमचे बाकीची अदाई करून द्यावी. न दिल्यास आह्मी रीतिप्रमाणें तजवीज करूं. नेम ठरला नसून विनाकारण नोटिस देणें आपल्या सारख्यास योग्य नाहीं कळावें. तारीख ६ माहे एप्रिल सन १८८० इसवी.

(सही) पुतळसा वल्लद रामसा वहिवाटदार हिरामण शिवराव रामसा द. खुद्द.

नोटिस.

रा० रा० बापुराव जानरावजी जाहागिरदार मौजे टुणकी तालुके जळगाव यांस खालीं सही करणार यांजकडून नोटिस देण्यांत येते कीं तुह्मास पूर्वीं मित्ती माघ वद्य १२ तारीख ८ माहे मार्च सन १८८० इसवी रोजीं रूईचें बोझे २०० याचे बाबदींत नोटिस दिली होती तिचें उत्तर आजपावेतो न आल्या कारणानें हल्लीं करार फालगुन शुद्ध १५ चा गुजरला आणि पेठ मजकुरीं फालगुन वद्य १० रोजीं चवघा पंचानुमतें रूईंच्या बझ्याचा भाव दर ७०। प्रमाणें कटला गेला त्या मानानें नुकसान, आडत, दलाली मिळून रुपये १८५३। त्यांत बयान्याचे व्याजाबद्दल रुपये ५२।– वजा जातां बाकी १८०० रुपये तेरा आणे फालगून वद्य १० रोजीं तुह्माकडे घेणें निघालें ते रुपये व्याजासुद्धा आजपासून पंधरा दिवसांचे आंत पाठवून द्यावे न पाठविल्यास रीतिप्रमाणें तजवीज केली जाईल. कळावें तारीख ९ माहे एप्रिल सन १८८० इ०

(सही) दुलीचंद वंकारदास दस्तुर हिरामण.

नोटिस.

सारजा मर्द भोनाजी सुतार रहाणार पातुर नदापुर हल्लीं रहाणार कारंजें इला खालीं सही करणार यांजकडून कळविण्यांत येते कीं, तूं लिहिलें ... मार्गे पावलें; मजकूर अगदीं ... तूं माझी लग्नाची ... सून असून ... करण्यास ... झाले ... घरीं ... मी ... तर ... पुन्हा ... रजिस्टर पत्र मजला डाक ... परंतु त्यांतील लिहिलेला खोटा व मूर्खपणाचा आहे. ... बायको आज १४ वर्षांपासून खाती पिती ह्मणजे संसार होण्यास आज ८ | ९ वर्षें पासून आजपावेतों तूं माझे संसार केला. जर त्या काळांत जनरीतीप्रमाणें नांदविलें नसतें ... नांदविण्याजोगा मजमध्यें कांहीं ... ता तर तूं माझे घरून आपल ... पतानें मार्गेच निघून गेली असतीस. तुजला माझें घर सोडून आज कंपेश १२ | १४ महिने झाले असतील. तेव्हांपासून मात्र तूं वाईट लोकांचे संमतीस लागून अगदी बेफाम झालीस असें मजला (मी तुजला कसबे पिंजर एथें तुझे मामाचे घरीं मास्तर हरी भाऊ, नरोबा, राघोजी गारपगारी, मारुती गवळी, रामा गवळी, रामु वाढी आणि मोतीसा तेली यांसुध्धां तुला नेण्यास आलों असतां त्या वेळेस तूं जें आचरण केलें त्यावरून) वाटतें. आणि तो प्रकार हल्लीं तुझें ह्या गावचे त्या गावीं फिरणें यावरून सिद्धच होत आहे. पूर्वींच तुजवर व तुजला फंद देणारे लोकांवर फौजदारींत फिर्याद करून सर्वांची योग्य तजवीज करावी असा विचार होता; पण तूं शुद्धीवर येऊन पूर्वबतप्रमाणें सुबुद्धीनें संसार करशील असें मला वाटलें होतें. त्यामुळें आजपावेतों मार्गप्रतीक्षा पाहिली परंतु हल्लीं तुजला या नोटिशीनें असें कळवितो कीं, ही नोटिस पावले दिवसांपासून १५ दिवसाचे आंत आपण होऊन माझे घरीं नांदण्यास येशील तर मागील केलेले गुन्हे आणि हल्लींचे पत्रांत लिहिलेलीं अमर्यादयुक्त भाषणें यांची माफी करून तुजला जनरीतीप्रमाणें वागवीन अगर तुजला हल्लींप्रमाणें लोकांचे वाईट बुद्धीनें लागून आपला काळ असाच घालविण्याचा असेल तर तूं आणि तुझे फंद देणारे यां सर्वांवर फौजदारी कायद्याप्रमाणें तजवीज करण्यांत येईल हें पक्कें लक्षांत ठेवावें. असें नाव गमावण्याचे कृत्यानें मजला बट्टा यावयाचा नाहीं, तूं व तुझे आई बाप यांसच काळिमा येणार आहे तूं पत्रांत दुसरा घरठाव करण्याविषयीं जें लिहिलें आहे त्याप्रमाणें इकडून कधींही परवानगी मिळणार नाहीं कारण तूं आणि तुजसारख्या आणखी २ अशा ३ वागविण्याची उमेद मी आज बाळगित आहे आणि पूर्वींचाही अनुभव तुजला आहेच. करितां वर लिहिलेले मुदतींत तूं एथें आली असतां तुझी शोभा राहील; नाहींपेक्षां मी कोणत्या प्रकारानें दोषांत रहाणार नाहीं हीं खात्री ठेवावी. कळावें तारीख १ माहे एप्रिल सन १८८० इसवी.

(सही) भोनाजी वल्लद महादजी सुतार रहाणार पातुर नंदापुर याचे हातची निशाणी फिकरें.

नोटिस.

माधोजी व रघु वल्लद पुंजाजी बोरोडे व शिवराम वल्लद पुंजाजी बोरोड अज्ञान पालन करणार माधोजी व रघुजी बोरोडे बस्तीं मौजे अकोली जहागिर तालुके अकोट यांस खालीं सही करणार यांजकडून नोटिस देण्यांत येतें कीं, तुमचे बापानें आह्मांस एक गहाणखत रुपये ३०० चें तारीख १९ डिसेंबर सन १८७७ इसवी रोजी लिहून देऊन त्यांत कापशी एथील सरवे नंबर ३१ व नंबर ५० हीं दोन शेतें गहाण लिहून दिलें आहेत व दुसरें गहाण खत रुपये २०० चें तारीख १६ मे सन १८७९ इसवी रोजीं लिहून देऊन त्यांत एक घर व चार बैल व दोन गोन्हे गहाण लिहून दिले आहेत. दोन्ही गहाण खतें तुमचे बापानें आह्मांस नोंदून दिलीं आहेत तुमचा बाप मयत झाल्यास अजमासें ४ महिने झाले आहेत. दोन्ही दस्तैवजावरून व्याजासुद्धां तुह्माकडून आह्मास रुपये घेणें असून तुह्मास बहुत वेळां आह्मी मागणें केलें परंतु तुह्मी रुपये दिले नसून आज देऊं उद्या देऊं असें ह्मणता परंतु रुपये देत नाहीं. तुमचे बापानें आह्मांस जिवंतपणीं वसूल दिला तो साऱ्याचे व लागोडाचे रुपयांत वजा होऊन तह्माकडे आमची बाकी रुपये २५॥। लागवडीची निघत आहे हे रुपये सदरील गाहाण खताशिवाय आहेत करितां तुह्मास हल्लीं नोटिस देण्यांत येते कीं ही नोटिस तुह्मास पावल्यापासून आठ दिवसांचे आंत आमचे सर्व असलेले रुपये देऊन दस्तैवज तुह्मी आपले बापाचे नावचे घेऊन जावे. नोटिशीप्रमाणें तुह्मी न वर्तल्यास तुह्मावर दिवाणी कोर्टांत दावा करून कोर्टखर्चासुद्धां रुपये गाहाण मालाचे माथां वसूल केले जातील हें खूप समजावें. ह्या नोटिशीस झालेला खर्च तुह्मापासून भरून घेतला जाईल कळावें तारीख १ माहे एप्रिल सन १८८० इसवी.

(सही) इण्णाजी वल्लद रामाजी पारोळे रहाणार अकोली दस्तुर खुद्द.

राजव्यवहार कोश.

ह्या नांवाचा कोश सुमारें २० वर्षांपूर्वीं रा० रा० काशिनाथ गंगाधरजी क्षत्री यांणीं छापून प्रसिद्ध केला असें आमच्या ऐकिवांत होतें. हल्लीं तो विकत तर मिळत नाहींच परंतु कोणाच्या संग्रहीं असल्याचेंही क्वचितच आढळतें. याजकरितां ह्या कोशाच्या अनेक प्रति मिळवून तो पुनः एकवार प्रसिद्ध करण्याचा आह्मी विचार केला आहे.

महाराष्ट्र भाषेंत जे मुसलमानी शब्द प्रचारांत आले आहेत ते एकत्र करून त्यांस संस्कृत पर्याय देऊन एक कोश तयार करावा अशी आज्ञा श्री० शिवाजी छत्रपति यांणीं केल्यावरून महाराजांचे प्रिय अमात्य जे रघुनाथ पंडित अध्वरी त्यांणीं हा कोश निर्माण केला.

याची रचना संस्कृत आणि प्राकृत (ह्म.- मराठी, फारशी, अरबी, व उर्दू) अशी मिश्रित पद्यरूपानें केली आहे यामुळें तो समजायास सोपा आहे. तो साधारण गृहस्थ, दरबारी कारकून व शाळेंतील विद्यार्थी यांनां हांसत खेळत तोंडीं करण्यासारखा आहे.

रा० रा० काशिनाथ गंगाधरजी असें ह्मणतात कीं, " या कोशाची नुसती वाचणी केली तर हजारों संस्कृत शब्द मनांत ठसून, मराठी भाषेची प्रौढता आणि माहितगारी वाढेल यांत संशय नाहीं." आह्मांस तर असें वाटतें कीं, या वाचणीपासून संस्कृत व मुसलमानी ह्या दोन्हीही भाषेंतील उपयुक्त शब्द–ज्यांची उणीव हल्लीं फार भासूं लागली आहे असे– प्रचारांत येऊन आमच्या महाराष्ट्र भाषेची बरीच उणीव दूर होईल.

सुमारें २० वर्षांमागें ज्या वेळीं हा ग्रंथ प्रथमतः प्रसिद्धीस आला त्या वेळेपेक्षां मराठी भाषेला ऊर्जित दशेस आणण्याची चळवळ प्रस्तुत काळीं पुष्कळ दृष्टीस पडत आहे तेव्हां अशा वेळीं अशा ग्रंथाचा उपयोग किती होईल हें सांगणें नको.

ह्या ग्रंथाचे राजवर्ग, कार्यस्थानवर्ग, भोग्यवर्ग, शस्त्रवर्ग, चतुरंगवर्ग, सामंतवर्ग, दुर्गवर्ग, लेखनवर्ग, जनपदवर्ग, व पण्यवर्ग असे १० भाग आहेत. एकंदर श्लोक संख्या सुमारें ४०० आहे. हे श्लोक सुंदर टैपानें छापून प्रत्येक पृष्ठाचे तळीं पाठांतरें व कठीण स्थळीं टीपा देऊन शेवटीं वर्णानुक्रमें कोशांतील सर्व प्राकृत शब्दांची यादी व त्या श्लोकांत ते आले आहेत त्याचा अंक असें देण्याचें योजिलें आहे. कागद काव्येतिहाससंग्रह पुस्तकास घालतात त्याच प्रतीचा जाड घालण्याचें योजिलें आहे.

ह्या उपयुक्त उद्योगास यथायोग्य आश्रय मिळाल्यास पुस्तक छापून येत्या जून महिन्यांत तयार होईल. तरी महाराष्ट्र भाषेचे भक्त व स्वदेशाभिमानी लोक इकडे दृष्टी पोंचवून आपला उदार आश्रय या कामास देतील अशी विनंती आहे. एप्रील महिन्याच्या आंत पैसे पाठविणारास ऐन किंमत ८६ व पोष्टेज बद्दल ८८६ मिळून ८६–८६ काव्येतिहास संग्रहाचे व्यवस्थापक घर नंबर २५६ सदाशिव पेंठ पुणें, यांजकडे पाठवून पावती घ्यावी. ह्मणजे पुस्तकें तयार होतांच रवाना होतील. मागाहून किंमत जास्त पडेल. जे वर्तमानपत्रकर्ते ही जाहिरात एकवार आपले पत्रांत घेतील त्यांस पुस्तक छापून तयार झाल्यावर एक एक प्रत नजर केली जाईल. ह्या ग्रंथाचें स्वरूप कळावें ह्मणून थोडे श्लोक खालीं दिले आहेत.

राजा ज्ञेयः पादशाहा स्वामी साहेब ईरितः
अन्तःपुरं तु दरूनी-त्वाहुर्यवनभाषया ॥१॥
युवराजा परिज्ञेये वली अहद-नामकः ।
शाहजादा राजपुत्रः प्रधानः पेशवा तथा २
अमात्यःस्यान्-मुजुमदारः सेनाकर्त्ता हुकूमतः ।
युक्तेष्वभिज्ञोदबीरः स्यात् सुर्नीसः सचिवस्तथा ३
वाकानवीसो वृत्तांतलेखकः परिकीर्तितः ।
बहुदेशेष्वधिकृतः कारमुल्की प्रकथ्यते ॥४॥
उपद्रष्टा तु नाजीरो दाता नाम सखी मतं ।
सर्बेलइति तु प्रोक्तो ध्वज-वृंदाधिकारवान् ५
संदेशलेखक चिटनीसो दूतो हेजीब-नामकः ।
सौदागरस्तु व्यापारी कार्भारी कार्य-रूपः ६
मवनीसस्तथा सेनालेखकः परिकीर्तितः ।
मजालसी सभाज्ञेया न्यायाधीशस्तु आदिलः ७
उपमन्त्री मुतालीको गुमाश्तार इतीरितः ।
शिष्यो मुरीद-नामा स्यात् सिद्धो वली इति शाद्बितः
॥ ८ ॥
अफ़ताब इति सूर्यः स्यात् महताबस्तु चंद्रमाः
आतष् नामा भवेदग्निर्वायुर्बाद इतीरितः ॥९॥

हे पत्र अकोलें एथें वऱ्हाडसमाचार छापखान्यांत खंडेराव बाळाजी फडके यांनीं छापून प्रसिद्ध केलें.

वऱ्हाडसमाचार.

पुस्तक १४ अकोला, सोमवार तारीख १९ माहे एप्रिल सन १८८० इसवी. अंक १५

वऱ्हाडसमाचाराची किंमत.

	रु.
वर्षाचे अगाऊ	५
साल अखेर	७
किरकोळ अंकास	०२

डाक हाशील.

वर्षाचे अगाऊ	१०८
,, अखेर	२

नवीन वर्गणीदार होऊं इच्छिणारे लोकां कडून अगाऊ वर्गणी यावी ह्मणजे पत्र सुरू केलें जाईल.

नोटिसीबद्दल.

मराठी, १० ओळींचे आंत	१
१० ओळीपुढें दर ओळीस	०१०६
तीच नोटिस दुसरे खेपेस	०१
इंग्लिश लिपींत दर ओळीस	०३
,, दुसरे खेपेस	०२

NOTICE TO CONTRIBUTORS

We invite the co-operation of all European and Native gentlemen in maintaining the status of this journal and to this end solicit contributions in the shape of News letters, stray notes &c. Contributors may rest fully assured that the confidence they place in us by sending communications will not be violated.

NOTICE.

Is hereby given for general information that a house Conservancy system is to be introduced and a Latrine cess to be levied for carrying away all the rubbish as also for cleaning Private Latrines, and for cleaning this latter. The following rules are therefore made.

A Licence should be obtained every year on payment of one Rupee by a person who has got a private Latrine and besides this will have to pay a tax of six annas a year perhead using such Latrine. Children under 12 years of age are exempted from the tax.

Those who will not take a Licence and pay the cess as above will pay a house conservancy cess according to the following scale for carrying away rubbish from every house.

	Per Annum R. A. P.
1st class.	
On houses whose estimated monthly rental does not exceed Rupee 1 a rate of	0—6—0
2nd class	
On house whoses estimated monthly rental is above R. 1 and does not exceed Rs. 15	3—0—0
3rd class.	
On houses whose estimated monthly rental is above Rs. 15 but does not exceed Rs 25	6—0—0
4th class.	
On houses whose estimated monthly rental is above Rs. 25 but does not exceed Rs. 50	12—0—0
5th class,	
On houses whose estimated monthly rental is above Rs. 50 but does not exceed Rs. 100	18—0—0
6th class	
On houses whose estimated monthly rental is Rs. 100 and above	24—0—0

When a house is occupied the person occupying or in charge of it shall pay the cess rated on it and when the house is not occupied the rate shall be reduced by one half and the rate so reduced shall be paid by the owner so long as the house remains unoccupied.

It is the intention of the municipality to levy taxes as above, if any body has an objection he is requested to make the same by delivering a written statement at the municipal office entering such objections.

Dated Akola 31st March 1880

Bymanji Jamaspji
Vice President,
Akola Municipality.

जाहिरात.

सर्वांस प्रसिद्ध करण्यांत येतें कीं कमेटी चे हद्दींत जमणारा कचरा वाहून नेणें व लो कांचे खानगी पायखाने साफ करणें, त्याचप्रमाणें ज्यांनां घरीं पायखाने नाहींत त्यांच्या साठीं सार्वजनिक पायखाने करून ते सदोदित साफ ठेवण्याची व्यवस्था करून सदर्हू ख र्च भागविण्यासाठीं मेहेतरपट्टीच्या ऐवजी कान्सरव्हन्सी अथवा ल्याट्रिनसेस या नावाचा कर कमेटी बसवूं इच्छिते. त्या करांचे वर्ण खालीं लिहिल्याप्रमाणें:—

१ म्युनिसिप्यालिटीच्या हद्दींत ज्याचे घ रीं पायखाना असेल त्यांणीं पायखान्याकरितां लायसेन्स घ्यावें. अशा प्रत्येक लायसेन्सबद्दल वर्षास एक रुपया द्यावा लागेल. त्या शिवाय कुटुंबांतील प्रत्येक मनुष्याबद्दल दर वर्षास ६ सहा आणे प्रमाणें निराळा कर द्यावा लागे ल. १२ वर्षांच्या आंतील मुलें करांतून वग ळलीं जातील.

जे वर लिहिल्या प्रमाणें इसमावरील कर देणार नाहींत त्यांनां घरसफाई पट्टी खालीं लिहिल्याप्रमाणें द्यावी लागेल.

१ जें घर दरमहा एक रुपयाप्रमाणें भाड्यास लायक आहे त्या घरांत रहाणारास सालीना.	०
२ जें घर दरमहा एक रुपयांवर व १५ रुपयांपर्यंत भाड्यास लायक आहे त्या घरांत रहाणारास सालीना.	३
३ जें घर दरमहा १५ रुपयावर व २५ रुपयेपर्यंत भाड्यास लायक आहे त्या घरांत रहाणारास सालीना.	६
४ जें घर दरमहा २५ रुपयांवर व ५० रुपयेपर्यंत भाड्यास लायक आहे त्या घरांत रहाणारास सालीना.	१२
५ जें घर दरमहा ५० रुपयांवर व १०० रुपयांपर्यंत भाड्यास लायक आहे त्या घरांत रहाणारास सालीना.	१८
६ जें घर दरमहा १०० रुपये व १०० रुपयांवर कितीही रुपये भाड्यास लायक असेल त्या घरांत रहाणारास सालीना.	२४

येणेंप्रमाणें कर बसविण्याचा इरादा आहे तर सदर्हू करास कोणाची कांहीं हरकत असल्यास त्यणीं या नोटिसीचे तारखेपासून १५ दिवसांचे आंत कमेटीचे आफिसांत लेखी कळवावें ह्मणजे त्याजबद्दल विचार केला जाईल. कळवें तारीख ३१ माहे मार्च सन १८८० इसवी.

बहिमनजी जामासजी
व्हाइस प्रेसिडेंट,
अकोला म्युनिसिप्यालिटी.

नोटिस

विठोबा वल्लद सतु इंगोले रहाणार मौजे कोंडाळें तालुके वाशीम यास खालीं सही क रणार याजकडून नोटिस देण्यांत येते कीं- आमचे रुपये तुह्माकडे ५० पन्नास स्टांप पत्रावरून येणें आहेत ते रुपये आह्मी तुं ह्मास एक दोन वेळ मागितले असतां अजून तुह्मी देत नाहीं ह्मणून ही मुदाम नोटिस दि ली आहे. ही नोटिस पावल्यापासून एक म हिन्याचे आंत आणून द्यावे न दिल्यास को र्टांत फिर्याद करून रुपये भरून घेऊं. कोर्ट खर्च तुह्मावर बसेल व या नोटिसीचा खर्चही तुह्मापासून घेतला जाईल कळावें. तारीख १७ माहे एप्रिल सन १८८० इ.

(सही) हरभगत नरसिंगदास मारवाडी
दुकान कोंडाळें झांबऱ्याचें तालु
के वाशीम दस्तुर (मारवाडी)

नोटिस.

रा. श्रावू वल्लद तानाजी तेली वस्ती ताम गाव तालुके जळगाव जिल्हे अकोलें यास खालीं सही करणार जानजी वल्लद मुकुंदा तेली वस्ती असलगाव तालुके जळगाव याजकडून नोटिस देण्यांत येतें कीं, तुह्माशी माझी कन्या नामे गंगी इचें लग्न झालें असून तुह्मापासून तिला दोन मुलगे झाले होते पैकीं १ मरण पावला असून एक ७ वर्षांचे वयाचा मुलगा आहे. तो व माझी मुलगी सुद्धां ५ वर्षे झालीं तेव्हांपासून मजजवळ आहेत कारण तुह्मी सर्व प्रकारचे अम्मल घेऊन चोरी चपाटीचे धंद्यांत हिंडता तेणेंकरून तुमचें नाव बदमाश लोकांचे यादींत शेरीक झालें आहे. तेणेंकरून तुमच्यानें तुमच्या बायकोचें व मुलाचें संगोपन होऊं शकत नाहीं या पांच वर्षांत तुह्मी आपले माणसांकडे परत केली नाहीं तेव्हां पुढेंही तुमचे हातून त्यांची निभावणी लागेल असें दिसत नाहीं. आतां ही नोटिस देण्याचें कारण इतकेंच कीं तुमचे खटलें पोसल्याबद्दल दरमहा ४ रुपये प्रमाणें पांच वर्षांत २४० रु. मला कर्ज झालें आहे. हे रुपये १५ दिवसांचे आंत माझे मला देऊन तुह्मी आपला मुलगा व बायको यांस घेऊन जावें. अगर तुमच्यानें वागविणें होत नसल्यास फारकती द्यावी. वरील मुदतींत तुह्मांकडून रुपये न आल्यास सदर्हू रुपयांबद्दल तुह्मावर फिर्याद केली जाईल. व फारकती न दिल्यास कायदेशीर रीतीनें तुमचा लग्नाचा हक्क रद्द करण्याची तजवीज करूं कारण आपसांत तुमची समजूत घालण्याची आह्मी पुष्कळ वेळ खटपट केली पण तेणेंकरून तुह्मीं ताळ्यावर आले नाहीं ह्मणून ही कायदेशीर तजवीज चालविली आहे. आतां तरी समजून अधिक खर्चाचे पेचांत येऊं नका. सुमार १२ महिन्यांपूर्वीं खुर्द अकोलें एथें पंचाईत झाली होती तेव्हां तुह्मी पंचाचें ह्मणण्या प्रमाणें कबूल केलें कीं च्यार दिवसानीं मी काळपाण्या पिंपळगावीं रहाण्यास येतों व तेथेंच घर करून रहातों पण त्याप्रमाणें तुह्मी अद्यापपर्यंतही आले नाहीं. कळावें तारीख १७ माहे एप्रिल सन १८८० इसवी.

(सही) जानजी वल्लद मुकुंदा तेली
वस्ती असलगाव तालु
के जळगाव द. श्याम
न यादवराव बाळापु
रकर दस्तुर खुद.

नोटिस.

मंजी मर्द धोंडबा कलाल रहाणार पारडी वडार्चा तालुके वाशीम इला खालीं सही करणार याजकडून नोटिस देण्यांत येते कीं, तुझा नवऱ्याकडे आमचे ५० रुपये येणें राहिले आहेत व त्याबद्दल त्याचें आमच्या जवळ पत्रही आहे हल्लीं तो मरण पावला असून त्याची योग्य वारसदार तूं आहेस ह्मणून तुला या मुदाम नोटिसीनें असें कळविलें जातें कीं, ही नोटिस पावल्यापासून एक महिन्याचे आंत दोन वर्षांचे व्याजासुद्धां रुपये आणून द्यावे न दिल्यास कोर्टांत फिर्याद करून कोर्ट खर्चा सुद्धां रुपये भरून घेऊ. या नोटिशीचा खर्च तुजवर बसेल. कळावें. तारीख १७ माहे एप्रिल सन १८८० इसवी.

(सही) आनंदराम मारवाडी दुकान
सारसी ता० मंगरूळपीर
दस्तुर खुद (मारवाडी)

पत्रव्यवहार

ह्या सदरा खालील मजकूर पत्र कर्त्यांच्या मतास मिळूनच असतील असें समजूं नये.

रा. रा. वऱ्हाडसमाचार कर्ते यांस:—

बि. वि. खालील चार ओळीस आपल्या सुंदर पत्रीं जागा मिळेल अशी आशा करून तसदी देण्यांत आली आहे याची माफी असावी.

कसबे फतेखेर्डा जिल्हा बुलढाणा एथील पोलिस चीफ कान्स्टेबल पंडित लोचन सुकुल यांनीं आपले ज्योतिषाचे मानानें गणीत करून शके १८०२ संमत १९३७ चे सालाचें भाविष्य सांगितलें आहे तें येणें प्रमाणें:---

(१) सदरील सालांत आषाढ मासा पासून कार्तिक मासापर्यंत बदकुसानेचे मुलखांत स्वल्प वृष्टी होऊन लोकांस कांहीं रोग संबंधी पीडाही प्राप्त होईल.

(२) सदरील सालांत भद्रदेशांत (माळवा देशांत) याच प्रकारें स्वल्प वृष्टी होऊन प्रजेस पीडाकारक होईल. व पुढें कांहीं दिवस अन्नाची महर्गताही वरील देशांत राहण्याचे योग आढळतात.

(३) सदरील सालांत हिंदुस्थानांत वायव्य प्रांतांत दुर्भिक्ष योग पूर्ण आढळतात. व वायव्य प्रांतांत सदरील सालांत पर्जन्याचा अभाव आहे. महामारीचा उपद्रवही होईल असे योग आढळतात. दुर्भिक्ष पडण्याचा संभव आहे. जोंपर्यंत गुरू मीन राशीवर आहे तोंपर्यंत वर लिहिलेले देशांत वर लिहिलेल्या गोष्टी घडून येतील यांत संशय नाहीं.

(४) पुढें सदरील सालांत ज्येष्ठमासा पासून आश्विन मासापर्यंत मारवाड देशांत घृत, तेल, आणि तृण इत्यादिकांची महर्गता प्राप्त होईल. आणि सदरील देशांत पशु ह्मणजे जनावरें यांनां पीडा होईल असे योग आढळतात. श्रावण आणि भाद्रपद मासापर्यंत पर्जन्यही मारवाड देशांत कमी पडेल यांत संशय नाही.

(५) नर्मदेचे दक्षिणेकडील समुद्रापर्यंत आजचे तारखेपासून पुढें १० वर्षेपर्यंत कधींच कोणत्याही देशांत दक्षिणेकडील कोठेंही दुर्भिक्ष पडणार नाहीं. कांहीं रोग वगैरेची लोकांस पीडा होणार नाहीं. लोक सर्व सुरक्षितपणानें सुखी राहतील यांत संशय नाहीं.

(६) सदरील सालांत नैर्ऋत्य प्रांतांत चोरट्या लोकांस चांगलें आहे कारण त्यांचे जिवास दुःखें कमी मिळणार आहे.

मुक्काम फत्तेखेर्डा ता. ८-४-८०

ना०

रा. रा. वऱ्हाडसमाचार कर्ते यांसः—

वि० वि० आपल्या सुंदर पत्रीं च्यार ओळी पाठविल्या आहेत. येत्या अंकीं मेहेरबानीनें जागा मिळावी

कसबे वाकद ता० व जि० वाशीम हा गांव कसबा ह्मणतात; परंतु घरें २१८ व लोक संख्या ८००।९०० पावेतों आहे. आज पावेतों पाण्याचा मोठा दुष्काळ होता; तलाव झाल्या कारणानें पाण्याची विपुलता आहे. एथें एक सरकारी शाळा आहे, तीस जरी कोणाची मदत नाहीं तरी मास्तरांनीं मोठ्या मेहनतीनें २५।३० मुलें ठेविलीं आहेत. मुलांत बसण्या करितां "मास्तराच्या विनंतीवरून" तरट पाटाची बिछायत करावी, ह्मणून राव साहेब देशपांडे, गणपतराव, आनंदराव देशमुख यांनीं कांहीं वर्गणी जमविण्याची तजवीज केली आहे. हें त्यांस मोठें भूषण आहे.

गणपतराव देशमुख हे आनररी माजिस्त्रेट रिसोड यांचे चिरंजीव आहेत. ते वाकदचे पाटीलकीचें काम करीत असतात. ते सरकारी शाळेंत शिकलेले असून लोकोपयोगीं बरेच झटत असतात. त्यांनीं ३।४ मुदगलाच्या जोड्या व एक वल्लखांब रिसोडच्या शाळेस देण्याचें कबूल केलें आहे. तसेंच त्यांनीं आपल्या गांवच्या शाळेंत कसरत चालविण्याचा विचार केला आहे. मे० इन्स्पेक्टर साहेब शाळेचें यांजपाशींही त्यांनीं उदगार काढले होते; ते मोठे मनुष्य आहेत. लक्ष पुरविल्यास शाळेचें कल्याण होईल. ते अशा कामीं झटतील तर त्यांस सरकार कधीं विसरणार नाहीं.

एथील तलावाचें काम पावसाळ्यांत केलें. तेणेंकरून फरसीस चुना देणें आंतील माती काढणें हीं कामें पाणी असल्यानें राहिलीं. तेणें करूनपाणी अतिशयित जात होतें. हल्लीं उष्ण काळानें पाणी कमी झाले आहे अशा वेळीं सरकारांनीं विचार करून फरशी चुना व आंतील माती काढणेंही कामें करविलीं असतां पाण्याची कधीं कमताई येणार नाहीं.

यंदा गव्हाचीं पिकें उत्तम झालीं. बाजार भावही पहिल्यापेक्षां निमे कमी आहे. रोगराई कांहीं नाहीं. कळावें हे विनंती. रिसोड ता. १ एप्रिल १८८० इसवी.

क्ष.

वऱ्हाडसमाचार.

मिति चैत्र शुद्ध १० शके १८०२

वऱ्हाडी लोकांकरितां सरकारी नोकऱ्यांची सोय.

अलीशान रेसिडेंट साहेब यांनीं या महिन्याच्या ८ वे तारखेस नंबर २४ चें एक बुक सर्क्युलर वऱ्हाडचे सर्व अधिकाऱ्यांचे माहितीकरितां छापून प्रसिद्ध केलें आहे त्यांत लिहिलें आहे की १०० रुपयांपर्यंतच्या जागा बाहेरून आलेले लोकांस न देतां या उपर वऱ्हाडचे लोकांस देत जाव्या. इतके दिवस वऱ्हाडचे लोकच लावून सरकारी कामें निभतील असें सरकारास वाटत नव्हतें पण हल्लीं तसा काळ आला आहे. खबर या प्रमाणें सर्व अधिकाऱ्यांनीं करण्यात हयगय करूं नये.

सरकारानें हा नियम केवळ नवीन केला ज्या मुलखावर सरकार न्याय करितें तेथील प्रजेचा हात सरकारी काम कारभारामध्यें न घेतां तिसरे ठिकाणचे लोकांस आश्रय द्यावा व तेथील लोकांस उगीचमागें पडून द्यावें हें असें सरकारानें मनांत आणलें हें वाजवी नाहीं. अमक्याच्या घरचा कामकारभार पाहण्याचा आहे व त्यास मुलें आहेत तर त्या मुलांस त्यांत तरबेज करून त्यांचे हातून तो कारभार चालू द्यावा; शेजाऱ्यां पाजाऱ्यांचा मुलें त्यांत शिरकूं देण्याची गरज नाहीं ही गोष्ट अधिक सोयीची आहे यांत संशय नाहीं. पण या गोष्टींत तसा प्रकार आहे कीं काय? इतकेंच पाहावयाचें आहे. वऱ्हाडांत इंग्लिश सरकारचें राज्य झाल्यास आज २७ वर्षे झालीं. तेव्हांपासून सरकारी नोकऱ्यांत वऱ्हाडी लोक जे जे योग्य दिसले त्यांस त्यांस सरकारानें कामावर लाविलें आहे. त्यांस मनाई मुळींच नव्हती. व हल्लींही नाहीं, बुक सर्क्युलरांत ५१६ सरकार नोकरांची यादी आहे तींत २०७ वऱ्हाडी लोक आहेत यावरून त्यांस अतिशयित मागें टाकिलें आहे. व दुसरे लोक अतिशय भरले आहेत असें दिसत नाहीं. हुशार वऱ्हाडी लोकांस एकस्ट्रा असिस्टंट व तहशिलदार सरकारानें केलेले आहे. देशपांडे लोकांकरितां मुनसरीमध्या जागा काढिल्या आहेत. देशमुख व पाटील आनररी माजिस्त्रेट केलेले आहेत. आणि शाळा खात्याकडे वऱ्हाडी लोक मास्तर असावे ह्मणून त्यांचे ट्रेनिंग कालेज स्वतंत्र केलेलें आहे. याप्रमाणें सर्व तजवीज आहे. तर या सर्क्युलरांत जो भेद दाखविला व बाहेरच्या लोकांस निरुत्साहकारक जें लिहिलें त्याचें कारण काय होतें तें आह्मास ठाऊक नाहीं. बाहेरचे लोक ह्मणजे रशिया देशांतून किंवा अफगाणिस्थानांतून आले आहेत असें नाहीं. इंग्लिश सरकारच्याच राज्यछत्राखालीं शेजारच्या मुलखांत राहणारे इकडे आलेले आहेत. वऱ्हाडचे लोक शिकून तयार झाले सबब त्यांस आतां जागा देणें सरकारास भाग वाटतें. त्याचप्रमाणें मुंबई इलाख्यांत शिकून तयार झाले व तिकडे सरकारांत त्यांची सोय सरकार लावून घेईना ह्मणून ते दशोधडीस लागून इकडे आले तर दयाळु सरकारानें त्यांस असें वगळून काढावयाचें नव्हतें असें आमचें मत आहे. वऱ्हाडी लोकांस जागा देऊ नये असें आमचें मत बिलकूल नाहीं. त्यांस जागा द्याव्या व बाहेरच्याही लोकांस जागा द्याव्या.

वऱ्हाडचे लोक याचा अर्थ रेसिडेंट साहेबांनीं सुलभ केला आहे हे पाहून आह्मांस संतोष वाटतो. व बाहेरच्याविषयीं त्यावरून तितका त्यांचा कटाक्ष दिसत नाहीं हेंही पाहून आह्मास समाधान होतें. तीन वर्षे वऱ्हाडांत असलेला मनुष्य वऱ्हाडी समजला जावा ही उपपत्ती मोठी समाधानकारक आहे. यावरून बाहेरून येऊन वऱ्हाडांत राहिलेल्या बहुत लोकांस जागा पूर्ववत मिळण्यास हरकत होणार नाहीं. केवळ झाडचा तुटून आलेला मात्र वगळला जाईल याहून अधिक कांहीं नाहीं असें आह्मांस वाटतें. असो आतां या नव्या सर्क्युलराचे अंमलबारीची शिकस्त कशी बसते तें पाहूं.

सर रिचर्ड टेंपल साहेब मुंबईचे गवरनर पार्लमेंट सभेंत मेंबर होण्याकरितां इकडून गेले. पण असा चमत्कार झाला कीं, कान्सरव्हेटिव पक्षाचा कमजोर झाल्यामुळें त्यांस कोणी मेंबर निवडिलें नाहीं. व ते रिकामे राहिले.

विलायतेंत लिबरल आणि कान्सरव्हेटिव या दोन पक्षांचे लोक आहेत. पार्लमेंट बदलण्याचा प्रस्तुत प्रसंग असल्यामुळें मेंबर निवडले गेले त्यांत लिबरल पक्षाची संख्या वाढल्यामुळें कान्सरव्हेटिव पक्षाचा कमजोर झाला. आजपर्यंतच्या पार्लमेंटांत कान्सरव्हेटिव पक्षाचें वर्चस्व होतें व प्रधानमंडळ कान्सरव्हेटिव होतें आणि हल्लीं त्याच्या उलट प्रकार झाला. यावरून जुनें प्रधानमंडळ आतां राजिनामा देईल. व लिबरल पक्षाचें नवें प्रधानमंडळ होईल. व त्यापासून आपले हिंदुस्थान देशास कांहीं फायदा होईल अशी आशा आहे.

पुण्यास पुणेंवैभव या नावाचें एक मराठी वर्तमानपत्र नित्य निघूं लागलें आहे. त्याचा सांचा लहान असून किंमत सालीना ५ रुपये आहे व हेंच पत्र आठ दिवसांतील एकत्र करून बाहेर गांवचे लोकांकरितां प्रति मंगळवारीं छापत असतें सर्व गोष्टी त्याचा एक अंक आह्मांस आला आहे तो आह्मी आदरपूर्वक स्वीकारतो नित्याचें वर्तमानपत्र मराठींत होणें व तें चांगलें चालणें ही मोठी महत्वाची गोष्ट आहे आणि पुण्यांत या गोष्टीची सुरवात झाली आहे तर तिचे प्रवर्तक या कामांत यशस्वी होवोत व हें पत्र दीर्घकाल चालो असें आह्मी इच्छितों.

The Commissioner has advertised in the Residency orders advising cultivators not to sow Khandesh or Vilayeti cotton, that if they do so they will suffer by it. This is manifestly evincing a sympathy for the ryots and displaying an interest in the cotton trade which meets our hearty concurrence. To those interested in the cultivation of cotton is will be known that in Berar the plant is an annual sowing and the produce not by any means equal to the American or Demerara species. For the improvement of the cotton we would advocate the opening out of irrigation works Nature has fixed as an agricultural principle that water which rises to the surface of the land by capillary attraction only, or water or air discending into the land conjointly as during the monsoons renders a plant fruitful where as water rising to the surface from below so as to shut out the air, or if by means of irrigation water is allowed to stagnate, the nature of the produce is entirely changed, except in the case of rice and such like produce. It may be urged that there are not rivers sufficiently large to under take such works. Weop not know what the Irrigation Department wich collapsed a few years back had been operating, but there are instances where lands similarly situated asthe plains of Berar traversed sparselyby rivers have been so managed as to render the soil productive mainfold by means of irrigation carried on by barrage as well as by the aid of hydraulic machinery. There are many rivers in Berar where barrages may be constructed by taking in as much breadth of a river as would suffice to impound a volume of water.

अकोला वऱ्हाडसमाचार तारीख १९ माहे एप्रिल सन १८

चार.

१८८० इसवी. अंक १३

and parallel revetment walls erected on the banks by which means water may be raised to any altitude requisite to work it as may be necessary.

We have dwelt much on the importance of irrigation knowing that it is the only means which can operate in converting the annual stunted growth of cotton in Berar a biennial or even perennial sowing thereby securing the produce of a long-stapled specie, as well as of profit to the cultivator. Cotton plants have been known to continue growing for fifty years and upwards. Certainly we do not hope to realize that degree of perfection in Berar where the soil is mainly composed of black clay, but recourse to some means by which moisture may be maintained throughout a year ought to be made so that Berar cotton may attain a biennial or if posible a perennial growth.

The climate and resources of Brazil and Guiana are not very much superior to our own and there the cotton is grown as a perennial and two crops of cotton are gatherd in a year. We need not therefore despair of a similar success.

To irrigation works we would very strongly urge on the attention of the authorities. The cultivators of themselves are as a rule too indigent to invest independently and government should interfere and help the cultivator.

The next point which requires attention in the sowing of cotton is deep ploughing. The least depth that the soil should be dug up to is three feet. The crude "Nagar" and "Bakhar" of Berar are not capable of performing this part of the labor to that degree of satisfaction. Animal ploughing is very inferior and expensive. A steam plough would do the work of a field in a day and to greater advantage than ten pairs of bullocks in a week. In the long run steam ploughing is by far economical. The penurious Berar cultivator certainly cannot afford to invest in such a luxury as a steam plough, but as cotton is sown more in the interest of gain than from mere necessity and as it helps to develop the cotton trade of England if not of Europe, government should promote the introduction of steam ploughs in Berar.

To summarise the needs for the improvement of cotton we repeat that draining correctly, supplying water judiciously, and deep ploughing are the necessary concomiants and in the absence of any one of these Berar can never look for a hopeful future when its produce either in quantity or quality could vie with any of the cotton growing states of America.

वऱ्हाड

उन्हाळा प्रखर होऊं लागला आहे. पारा १०१ अंशावर असतो.

दहिहंडेवेशीला दारूवाल्याचें ... आहे तेथें एक बायको दारू दळीत असतां ती पेटली तेणेंकरून भपका होऊन ... व जवळ दोन मुलें होतीं तीं भाजून ...ली. आग विजविण्याची खटपट लवकर झाली भाजलेलीं मनुष्यें जगणें कठीण आहे.

कर्नल बेल साहेब कमिशनर कर्नल बुशबी साहेब ज्युडीशीयल कमिशनर, मेजर ग्राट साहेब इन्स्पेक्टर जनरल आफ पोलिस यांच्या ... थंड हवेकरितां चिखलद्यास गेल्या.

आफिशिएटिंग रेसिडेंट मे० जोन्स साहेब बहादूर ७ वे तारखेस हैदराबादेस आपले कामावर रुजू झाले.

दिवाणी सर्व कोर्टांस १... वे तारखेपासून दोन महिन्यांची सुटी मिळाली.

मे० दस्तुर बहिमनजी साहेब सी. आय. ई. यांस २ महिन्यांची रजा मिळाली. ते बुधवारीं एथून जाणार आहेत.

रा. रा. भास्कर सखाराम ज्यु० कमिशनर साहेबांचे क्लार्क आफ कोर्ट यांस कर्नल बुशबी साहेबांनीं चिखलदयास बोलाविलें. आहे व ते आज तिकडे जाण्या करितां येथून निघणार आहेत,

मि० मोफट साहेब वाशीमचे पोलिस सुप्रिंटेंडेंट १४ वे तारखेस तेथें जाऊन आपले कामावर रुजू झाले.

कामटीचे मि० व्यानक साहेब एथें जेलर नेमिले.

बुलढाणें जिल्ह्याचे देवी खात्याचे इनचार्ज सुप्रिंटेंडेट मे० करीमुदीन यांनी जुलमानें लोकांकडून तूप आणवून त्याच्या मशाली लाविल्या तसेंच रात्री इन्स्पेक्शनचें काम करण्या करितां कोणाचे बायकोस व मुलास रात्रीं चावडीवर आणिलें अशाबद्दल अर्ज झाले आहेत असें ऐकतों.

वाशीमचे फर्स्ट असिस्टंट स्कूल मास्तरचे जागेवर र. रा. रामचंद्र हरी यांस नेमिलें.

रा. रा. बापुजी रंगनाथ वाशीमचे एकस्ट्रा असिस्टंट कमिशनर यांची प्रकृती थोडी बरी नसल्यामुळें त्यांनीं कांहीं दिवसांची रजा घेतली आहे.

इलिचपुरास डिपुटी क्लार्क आफ कोर्टचे जागेवर रा. रा. गणेश बापुजी यांची नेमणूक होईल असें कळतें.

कापसांचे सट्यांत यंदा खामगावचे कित्येक व्यापाऱ्यांस पुष्कळ नुकसान आलें. व उमरावतीसही असाच प्रकार झाल्याचें कळतें.

उमरावतीस उन्हाच्या झळी लागून एक दोन मनुष्य मरण पावले असें सांगतात.

मि. महमद इस्मायल एथील डिपुटी कमिशनर आफिसांतील आफिशियेटिंग क्लार्क आफ कोर्ट यांस यवतमाळास अक्टिंग नेमिलें. व त्यांचे एथील ७५ रुपयांचे जागेवर बुलढाण्याचे डेपुटी क्लार्क रा. रा. बळवंत

आहे राजाराम कावळे यांस नेमिलें व त्यांचे ... रु. चे जागेवर खामगावचे ४० ... के रा. रा. यशवंत महादेव यांस नेमिलें समजतें.

मे० गनथार्प साहेब पोलिस ... भिल्ह डाकेखोरांच्या तपासास ...

...र्थ, स्पष्टीकरणा

रा. रा. बाळकृष्ण व्यंकटगनीयादि सर्व आयत्र तहशिलदार रजा घेण्डुसऱ्या अनेक सोई

...त पांच खंड प्रसिद्ध

उमरावतीस गेले व ...षा, पंचसंधि, षडस्कुलावरील हेड मास्तर ...गपाठ, धातुपाठ, लिंश्वर महाजनी एम ए. अनुवृत्तीपूर्वभाग इतकें तबंध झाला. त्याकरिता प्रकरण चालू असून क्रिमंडळी गेली होती. केला आहे. शिवाय दोनशें रा. देवराव विनायक विभक्ति चालवून दाखविल्या दोघी चलत बाहि... केले, सांचा मोठा, छापखान्याशीं त्यांकडे प्रत्येक खंडांत १०० पृष्ठे त्या प्रसंगीं ... कांच्या मानानें फारच अल्प... हे येईल.

रुपया,

सरकारी नोकऱ्यांबद्दल खालील नियम सरकारी ग्याझेटांत प्रसिद्ध झाले आहेतः—

१ रिकाम्या जागा होतील त्या ज्यांची म्याट्रिक्युलेशन परिक्षा उतरली आहे त्यांस, ज्यांची नुसती फर्स्ट क्लास पब्लिक सर्विसची (मुलकी) परिक्षा होऊन ज्यापाशीं आग्रिकलचरल हायस्कुलाचें दोन वर्षांचें सर्टिफिकेट नसेल त्यांच्या अगोदर दिल्या जातील.

२ तीस रुपये व त्यांहून अधिक पगाराच्या जागा ज्यांची एफ्. ए. ची परिक्षा उतरली आहे त्यांस म्याट्रिक्युलेशन पास झालेले सरकारी कामावर असणारे व नसणारे यांच्या अगोदर दिल्या जातील.

३ रेव्हिन्यूखातें बाद करून इतर खात्यांतून दरमहा ५० रु. किंवा त्याहून अधिक पगाराच्या निदान अर्ध्या जागा पदवीवाल्यांस व विशेषें करून मानसहित पास झालेल्या पदवीवाल्यांस दिल्या जातील.

रेसिडेंट साहेबांचें बुक सर्क्युलर नं. २४ तारीख ८ एप्रिल सन १८८०

कमिशनर, जुडिशियल कमिशनर आणि सर्व इतर आफिसर यांसः—

वऱ्हाडच्या लोकांस सरकारी नोकरींत फाव असावा, असा बहुत दिवस विच्यार आहे व कमिशनर साहेबांनीं करून पाठविलेले एक टिपण या सोबत आहे त्यावरून दिसून येईल कीं या प्रांतांत बाहेरून आलेले बहुत लोक सरकारी नोकऱ्यावरून आहेतः तर हल्लीं रेसिडेंट साहेबांस असे वाटतें कीं, सरकारी नोकऱ्यांत इतरापेक्षां वऱ्हाडी लोकांचा व वऱ्हाडांत राहणाऱ्या लोकांचा प्रवेश अधिक व्हावा. कमिशनर साहेबांचें मत असेंच आहे व जुडिशियल कमिशनर साहेब आणि डिस्ट्रिक्ट आफिसर यांचींहि अंशतः मतें तशी आहेत ह्मणून खालीं लिहिलेले नियम केले आहेत ते अमलांत आणण्याच कामीं सर्वांनीं दक्षता ठेवा ९

२ कोणी मनुष्य वऱ्हाडी नाहीं, किंवा निदान तीन वर्षे वऱ्हाडांत राहिलेला नाहीं त्याला सरकारी नोकरी देऊ नये. देणें अवश्य वाटलें तर कमिशनर साहेब अथवा रेसिडेंट साहेब यांची स्पेशियल परवानगी घेतली पाहिजे.

१०० रुपयांहून कमी पगाराच्या जागा

प्रमाणें पातळ करून स्नान केल्यानंतर लावावें. किंमत ८६ आणे.

हें औषध गजकरणा शिवायकरून खरूज व नायटे यांजवरही चांगलें प्रकारें लागू होतें.

या गजकरणाच्या औषधाच्या डब्या २ वर्षांपूर्वी आमचे छापखान्यांत विक्रीकरितां होत्या व त्यांपासून पुष्कळांस गुणही आला. परंतु अलिकडे सदहू औषधाच्या डब्या आमचे जवळ शिलक नव्हत्या व तेणेंकरून यारोगानें पीडलेलीं गिऱ्हाइकें परत गेलीं ह्मणून आह्मी त्या औषधाच्या डब्या मुद्दाम आणिल्या आहेत.

म...

आहे. सब... नोटिस.

गलें लक्ष्य पुरविल्यास ह... ...

हल्लीं १०० रुपयांच्या ... ...वर इंग्लिश आफिसे शिवाय करून लोक आहेत तेः—

	वऱ्हाडी	बाहेरचे
उमरावती	३७	७२
अकोला	५१	६९
इलिचपुर	१९	४८
बुलढाणें	२९	४१
वणी	४०	३८
वाशीम	३१	४१
	२०७	३०९

या जागांचे साधारणपणें ३ क्लास आहेत १० पासून ३५ रुपये पगारापर्यंत एक क्लास यांत बहुतेक मराठी कारकून. ३५ पासून ७५ रु. पर्यंत क्लास दुसरा, यांत नायब तहशिलदार, डिपुटी क्लार्क व दुसरे लोक, ७५ रु. चे वर क्लास तिसरा, यांत क्लार्क आफ कोर्ट आणि तहशिलदार, व या मानानें हल्लीं सरकारी नोकऱ्यांवर लोक आहेत तेः---

	वऱ्हाडी	बाहेरील
क्लास १	१७९	२३४
,, २	१८	४८
,, ३	१०	२७
	२०७	३०९

वर्तमानसार

आफगाणिस्थान प्रकरणाचा कांहीं निकाल नाहीं. महमद जान, अबदुल रहमान इत्यादि अफगाण सरदार अजून प्रबळ आहेत. कंदाहारचें राज्य शिअरअल्ली नावाच्या सरदाराच्या स्वाधीन करायाचें व त्यास वली असा किताब द्यावयाचा. सरकारचा रेसिडेंट मात्र तेथें रहाणार. असा घाट चालू आहे. शिरपुर एथें एक दरबार भरणार आहे. व तह करण्यास तयार असलेले अफगाणी सरदार तेथें जमणार आहेत. त्यांचा कसा काय प्रकार होतो तो पहावा. विलायतेस प्रधान मंडळ बदलत आहे. व नवे होणाऱ्या प्रधान मंडळाचे विचार ही लढाई मुळींच उत्पन्न करण्याच्या विरुद्ध होते तेव्हां आतां कांहीं तरी निशेष होईल असें वाटतें.

पुस्तक १४ अंक

वऱ्हाडसमाचाराची किंमत.

वर्षाचे अगाऊ	[illegible]
साल अखेर	[illegible]
किरकोळ अंकास	[illegible]
डाक हाशील.	
वर्षाचे अगाऊ	१८८
,, अखेर	२

नवीन वर्गणीदार होऊं इच्छिणारे लोकां कडून अगाऊ वर्गणी यावी ह्मणजे पत्र सुरू केलें जाईल.

[...] व ४७ [...] हल्लीं सर्व राजवाड्यांची [...] आहे व कित्येक लोक वहिमा वरून पकडलें आहेत.

मुंबई एथील प्रार्थनासमाजाचा तेरावा वार्षिक उत्साव मागील शनिवारीं सुरू होऊन गेल्या शुक्रवारीं समाप्त झाला. शनिवारीं मि. शंकर पांडुरंग पंडित यांचे ब्रह्मधर्मावर इंग्रजींत भाषण, रविवारीं व्यक्तिमात्राची प्रार्थना स्वात्मस्थितिनिवेदन व समाजासंबंधी विशेष कामाचा विचार वगैरे प्रकार, सोमवारीं रा० रा० चिंतामण नारायण भट्ट व प्रो. रामकृष्ण गोपाळ भांडारकर यांचीं व्याख्यानें, मंगळवारीं स्त्रियांचा मेळा व भांडारकर यांचा तत्संमयास अनुसरून उपदेश, व बुधवारीं सदर्हू भांडारकर यांचें कीर्तन याप्रमाणें प्रकार झाले. एकंदरीनें समारंभ फार चांगल्या प्रकारें तडीस गेला. समाजगृह सोमवारीं व बुधवारीं फारच उत्तम प्रकारचें वृक्षशाखा पुष्पमाला इत्यादिकांहीं सुशोभित केलें होतें. शेवटले दिवशीं कीर्तनही फार चांगलें झालें.

आयुर्वेदशोधक मंडळीचो वैद्यकशाळा:— या शाळेची स्थापना मुंबईस झाली. या शाळेप्रीत्यर्थ दरसाल ९०० रुपये खर्च व्हावयाचें ठरलें असून त्यांपैकीं २५ रुपये शिक्षकाचा पगार, ८ रुपये शिपायाचा पगार, १५ रुपये घरभाडें. व प्रत्येक मुलांस दरमहा ५ रुपये याप्रमाणें पांच मुलांस पांच स्कालरशिपा व किरकोळ खर्च दरमहा २ रुपये या प्रमाणें व्यवस्था व्हावयाची आहे. हा ९०० रुपयांचा खर्च रा. रा. माधवराव भास्करजी यांनीं एक वर्षपर्यंत देण्याचें कबूल केलें आहे असें कळतें. याबद्दल सदर्हू गृहस्थ निःसंशय स्तुतीस पात्र आहेत. रा. ब. गोपाळराव हरी देशमुख हे या मंडळीचे उपाध्यक्ष नेमण्यांत आले असून डा. पांडुरंग गोपाळ यांस खजिनदार नेमिलें आहे.

पनवेल—एथें एका प्रमुख अशा भिक्षुकानें आठ आण्यांच्या लोभाकरितां नग्न होऊन होळीभोंवत्या तीन प्रदक्षिणा घातल्या!!! परंतु आतां हें कृत्य धर्मशास्त्रविरुद्ध झालें सबब गावकरी लोक सभाकरून प्रायश्चित्त देण्याच्या खटपटींत आहेत.

अहमनगर जिल्ह्यांत भिल्ल लोकांनीं दंगा असून कांहीं ठिकाणीं तर लुटा[...] [...]गी अशाविषयीं बोभाटा झाल्यामुळें [...]ांत पकडून तावडतोब बंदोबस्त [...]नां पुणें जिल्ह्याचे पोलिस सुपरिंटें[...]ड्यानिपल यांस स्पेशल ड्युटीवर [...] आहे.

[...]सहाराज यांनीं ऐर्लंडांतील दुष्काळ मदतीकरितां ४०,००० [...]

[...]छापणे राशिया सरकारानें आण[...] निवाड्याबद्दल पाठविलीं आहेत. [...] आहेत. टागोर सी. आय. ई. [...] व्हावा यांहांकडून "कमांडर [...]ल्हेवार विथ फ्रान्सिस जोसेफ" [...] रा. नारायण (कृत) पिठाळा [...] स्ट्रिक्ट कोर्ट [...] आहे. एकंदर मि. कृष्णराव गो[...]ईचा होईल तितकी कांहीं विकार [...] [...] महिन्यांची रजा [...] व त्यांचें काम तूर्त मि. गजानन कृष्ण भाटवडेकर हे चालवूं लागले.

शिशाच्या पेन्सलींत शिशाच्या सभोंवतीं आजपर्यंत लाकडाचा उपयोग करीत असत परंतु अलीकडे लाकडा ऐवजीं कागदाचा उपयोग कोणी कारागीर करूं लागले आहेत कागदाला डिंक किंवा त्यासारखाच दुसरा कांहीं पदार्थ लाऊन तो कागद साधारण पेन्सलीइतकी पेनसल जाडी होईतोंपर्यंत शिशाला गुंडाळितात.

गिझनी एथील जमलेले लोक निघून गेले त्यामुळें शहर ओस पडलें व लौकरच शांतता होईल असें दिसतें.

पोस्टहपिसमार्फत मनीआर्डरी पाठविण्याच्या नवीन योजनेनें जानेवारी, फेब्रुवारी व मार्चचा पहिला आठवडा या काळांत ५४ लक्ष रुपये पाठविले जाऊन सरकारास ९० हजार रुपये फायदा झाला.

दौंड व मनमाड या रेल्वेची व्यवस्था येत्या जूनपासून जी. आय. पी. रेल्वेकडे जाणार.

सर रिचर्ड टेंपल यांनीं जंगल प्रतिबंध केलेला ते येथून निघून जातांच त्यांचे जागेवर तूर्त असलेले इंचार्ज आशबर्नर साहेब यांनीं रद्द करून शेतकीचे कामीं लागणारें जें अवश्य गवत कवळ याचीं रयतेस मोकळीक दिल्याचें लोकांत प्रसिद्ध झालें आहे.

बडोदा रेल्वेचीं कांहीं खोटी तिकिटें पकडण्यांत आलीं आहेत. इ. प्र.

मार्च महिन्यांत विलायतेहून बाह्य प्रदेशांत एकंदर १८,८१,२५००० रुपये किमतीचा माल गेला आणि ३७,६७,५०००० रुपयांचा बाहेरून आला असें समजतें.

सर्व प्रकरणाचा शेवटचा निकाल करण्यासाठीं दरबार लौकरच भरला जाईल असें काबूलच्या तारीख ७ च्या तारेवरून समजतें.

श्री० छत्रपती महाराज संस्थान कोल्हापुर यांची स्वारी बेंगलुरच्या. [...]किडे थंड हवेंत राहिली असून लवकरच पुढें निलगीरीकडे निघून जाण्याचा बेत होता. महाराजांची तबियत बऱ्या प्रकारची आहे ह्मणून समजण्यांत आलें आहे.

मि ग्ल्याडस्टन यांस ७ मुलें आहेत. त्यांचा वडील मुलगा पार्लमेंटचा सभासद, दुसरा हावर्डन एथें रेक्टार आणि तिसरा व्यापारी आहे. वडील मुलगी वेलिंग्टन कालेजच्या मुख्य मास्तरास दिलीं आहे. गलडस्टन साहेबाहून अधिक अभ्यासी पुरुष सर्व ब्रिटिश राज्यांत कोणी नाहीं असें ह्मणतात.

सर जेन स्ट्राची साहेबांस मिळणाऱ्या ५० हजार रुपये बक्षिसाच्या संबंधानें कलकत्याचे इंडियन क्रिश्चियन हेरल्ड कर्ते ह्मणतात कीं, हिंदुस्थानच्या मुक्या प्रजेच्या पैशाची उधळपट्टी होते ती या रीतीनें.

उत्तर पंचार व आसाम प्रांतांतील वावां[?]स भयंकर पूर येऊन पुष्कळ लोक प्राणास मुकले व बागबागाइताचा नाश झाला असें समजतें.

दार्जिलिंग एथील सरकारी कचेरींतून ४००० रुपये किंमतीचे स्टांप चोरीस गेले.

ऐर्लंडांतील दुष्काळपीडित लोकांसाठीं १४ हजार रुपये गेल्या बुधवारीं मुंबईहून रवाना झाले. ने. ओ.

नोटिस

भगवान वल्लद पपकाजी आखूड रहाणार निंबे तालुके बाळापुर मक्तेदार अफू, गांजा आणि कलाल यांस खालीं सही करणार याजकडून नोटिस देण्यांत येते कीं, तुह्मी आह्मांस मक्त्यापैकीं तोडून गाव दोन दिले एक तालुके बाळापुर खुद्द व दुसरें पारस असे दोन गावें तुह्मी आह्मास ४००० हजार रुपयास (यांत ३९९५ वर सही केली व ५ रुपये इसाराबद्दल) मौजे झाडेगाव तालुके खामगाव एथें येऊन आह्मा दोघा जणांस देऊन खालीं लिहिले प्रमाणें आह्माशीं तुह्मी ठराव केला व आमच्या दोघांच्या सह्या घेतल्या. त्यांत मजकूर हच कीं- तुमचा आमचा ठराव झाला कीं जगी रुपये दरमहा देत जावे अगाऊ देऊं ये. माहे १२त रु. दरमहा तारीख २५ वी एप्रिल. या तारखेस ३३३। रुपये महिना असे बारा महिने देत जावा व यांत लायसेन्स आणि कबुलायतीचा जो खर्च लागेल तो तुह्मी द्यावा असें कबूल केलें आणि या दोन गावांस जितका अफू व गांज्या लागेल तितका ज्या दरानें तुह्मी इंदूर वगैरे खामगाव एथून अफू व गांज्या खरेदी करून आणाल त्याच दरानें आह्मांस देण्याचे कबूल केलें. त्यांत अह्मी कराबद्दल नफा देणार नाहीं असे मूळ ठरविलें याचप्रमाणें सहीतही ठरविलेला मजकूर लिहिला आहे ती आमची सही तुह्मी घेण्याची तारीख २८ माहे मार्च रोजीं झाडेगांवचे दुकानावर सही घेऊन तुह्मी बाळापुरास गेले व आह्मी मागाहून सर्व गडी व गुमास्ते घेऊन अफूच मदत करितां कांटे व पाट्या वगैरे सामान घेऊन आलो. नंतर तुह्मी आह्मांस जाग्याची विकरी करण्याची चतुःसीमा मागितली ते आह्मी तहशिलदार साहेब तालुके बाळापुर यांचे जवळ चतुःसीमेचें टिपण धर्मशाळेचे जवळच जागेचे [...] तुह्मी व मारुती भगवान भागिनदार असल्या कारणानें आह्मांस वाडेगावचे भट्टीचे पेजगीबद्दल व नांदुरे कराकडील पेजगीबद्दल शिगावास रुपये घेण्याकरितां पाठविले नंतर तुह्मी आमचे मागें आह्मांस न विचारतां बाळापुर व पारस १०० रुपये तोटा करून बनसीलाल छाबिलदास यास ३९०० रुपयांस विकून पेजगीची आदाई करून घेतली आहे व खर्च वगैरे घेतला ह्मणून या नोटिसीनें तुह्मास कळविण्यांत येते कीं तुह्मी आह्मांस मक्ता देऊन मागें विकला त्यांत आमचे फार नुकसान झालें तें तपशीलवार खालीं लिहिल्याप्रमाणें:—

४८२ अफू दर शेरास कर लोकांजवळून रुपया घेण्याचा महिना अफू सेर ४० वर्षाचे बाजार ५२ बद्दल

५० गांज्याचे नफ्याबद्दल रुपये.

१८०० दररोज अफू आणि गांज्याची विकरी होऊन महिना रु. १५० ए कूण [...] महिन्याचे रु. होतें

२३३२

त्यांत २०० रुपये खर्च आमचें चार मनुष्यांचा बारा महिन्याबद्दल वजा जाऊन बाकी राहिलेले रु. तुमचे जवळून सदर्हू नफा ह्मणे एकंदर रुपये २१३२ एकवीसशे बत्तीस तुह्मी आह्मांस एक महिन्याचे आंत द्यावे अगर तुह्मी रुपये न दिल्यास आह्मी नोटिसीच्या खर्चा सुद्धां कोर्टांत फिर्याद करून रुपये एकदम घेऊं. याजबद्दल पुरावा खुद्द भागिनदार मारुती भगवान यांचाच आहे व आणखी पुष्कळ लोक आहेत आणि तुह्मी आजपर्यंत आह्मांस कबूल केलें होते की गावांतच आपसांत निकाल करून बाळापुरचे लायसेन्स तुमचे नावचे देऊन तुह्मी बनसीलाल याला देणें तर असेंही केलें नाहीं ह्मणून नोटिस देण्यांत येते कीं ही नोटिस पावल्यापासून एक महिन्याचे आंत रुपये आणून द्यावे अगर जबाब द्यावा. कळावें ता० १३ एप्रिल सन १८८० इसवी.

(सह्या)

सुरेभान वल्लद नरी पाटील
वस्ती मौजे मनजगाव ता. खामगाव
निशाणी खुद्द हातची.
गोंडी वल्लद गिरमाजी पाटील
वस्ती मौजे झाडेगाव ता.
खामगाव दस्तुर खुद्द.

ताजाकलम - याच नोटिसी वरून तुमचे कलाली मक्त्याचे निमे भागीदार मारुती भगवान पाटील झाडेगाव तालुके खामगाव यास व अफू गांज्यांतील तुमचे पोट भागीदार पांच आण्याचे हिसेदार बळवंतराव कानुजी देशमुख जांबुळकर, २ आणे रामचंद्र वल्लद नवलाजी पाटील मळाखेडकर, ४ आणे श्रावण वल्लद नारायण सिगुलकर अंदुरेकर, २॥ आणे मारुती भगवान पाटील झाडेगावकर व २॥ आणे तुह्मी स्वतः असें सर्वांसही या नोटिसीनें सुचविलें जातें कीं ही नोटिस पावल्यापासून एक महिन्याचे आंत आह्मास दिलेले मक्ते आमचे स्वाधीन करण्याची तजवीज करावी अगर वर लिहिल्या प्रमाणें नुकसान भरून द्यावे नाहीं पेक्षां कायदेशीर रीतीनें तजवीज करणें भाग पडेल व तेणेंकरून कोर्ट खर्च वगैरे तुह्मावर बसेल व नोटिसीचा खर्च तुह्मापासून घेतला जाईल हे कळावे तारीख मजकूर.

(सही) गोंडी वल्लद गिरमाजी पाटील
दस्तुर खुद्द.
(सही) सुरेभान वल्लद नरी पाटील
निशाणी खुद्द.

हें पत्र अकोलें एथें वऱ्हाडसमाचार छापखान्यांत खंडेराव बाळाजी फडके यांनीं छापून प्रसिद्ध केलें.

वऱ्हाडसमाचार.

पुस्तक १४ अकोला, सोमवार तारीख २६ माहे एप्रिल सन १८८० इसवी. अंक १३

वऱ्हाडसमाचाराची किंमत.

	रु.
वर्षाचे अगाऊ	५
साल अखेर	७
किरकोळ अंकास	०२
डाक हाशील.	
वर्षाचे अगाऊ	१८८
,, अखेर	२

नवीन वर्गणीदार होऊं इच्छिणारे लोकांकडून अगाऊ वर्गणी यावी ह्मणजे पत्र सुरू केलें जाईल.

नोटिसीबद्दल.

मराठी, १० ओळींचे आंत	१
१० ओळीपुढें दर ओळीस	०१०६
तीच नोटिस दुसरे खेपेस	०१
इंग्लिश लिपींत दर ओळीस	०३
,, दुसरे खेपेस	०२

NOTICE TO CONTRIBUTORS.

We invite the co operation of all European and Native gentlemen in maintaining the status of this journal and to this end solicit contributions in the shape of News letters, stray notes &c. Contributors may rest fully assured that the confidence they place in us by sending communications will not be violated.

जाहिरात.

नवीन सुधारलेला मराठी सिव्हिल प्रोसिजर कोड

ह्मणजे

(सन १८७७ चा आक्ट १० सन १८७९ च्या १२ वरून सुधारलेला.)

विशेष समजुतीच्या टिपा. महत्वाचे निवाडे व इंडेक्स सुद्धां.

सदर्हू कायद्याची आपची पहिली आवृत्ति संपून बरेच दिवस झाले होते इतक्यांत ह्या कायद्याच्या दुरुस्तीचा नवा आक्ट ह्मणजे सन १८७९चा १२वा तयार होऊन तावडतोब अमलांत आला त्यावरून पूर्वीचे कायद्यांत फारच महत्वाचे व पुष्कळ फेरफार झाले. यामुळें पहिलीं बुकें बहुतकरून सर्व प्रकारें निरुपयोगीं अशीं जहाल्यासारखीं आहेत. सदर्हू सर्व फेरफार जागचे जागीं न आल्यानें लोकांस फार अडचण पडेल ती पडूं नये ह्मणून आजवरव दुसरी आवृत्ति काढणें राहिली. नवीन दुरुस्तीचे कायद्याचें मराठी भाषांतर गेले गव्हर्नमेंट ग्याझिटांत आलें त्याप्रमाणें यांत जागच्या जागीं सर्व फेरफार करून छापण्याचें काम सुरूं आहे. या कायद्यांतील प्रत्येक अवघड कलमावर समजुतीच्या खुलासेवार टिपा व सर्व हायकोर्टाचे हें बुक छापण्यापर्यंत ह्या आक्टावर झालेले महत्वाचे निवाड्यांचे सारांश व इतर आधारही दिले आहेत. ग्रंथ समजुतीस व चालनास सुलभ व्हावा यासाठीं प्रथम कलांमचें विल्हेवार विवेचनही केलें आहे. सदर्हू ग्रंथ रा. रा. नारायण बापूजी कानिटकर, वकील डिस्ट्रिक्ट कोर्ट पुणें यांजकडून तयार करविला आहे. एकंदर हा ग्रंथ जितका सुलभ व सोईचा होईल तितका करविला आहे.

उत्तम टाइपानें व जाड कागदावर हा ग्रंथ तारीख २० मे रोजीं छापून तयार होईल. राहिलेला अल्पकाळ, तसेच ह्या कामास लागणारी मेहेनत यांचे मानानें याची किंमत थोडी ह्मणजे तारीख १ मे पर्यंत पैसा भरणारांस २॥ रुपये व मागाहून घेणारांस ३ रुपये ठेविली आहे. या शिवाय प्रत्येक बुकास टपाल हशील तीन आणे पडेल. एकदम १० प्रती घेणारास टपाल हशील पडणार नाहीं.

विशेष सूचना—ह्या ग्रंथाच्या प्रति आह्मी थोड्या काढणार आहों त्या अर्थी मागाहून लोकांस अडचण न पडावी या करितां लोकांनीं पैसे भरण्याची त्वरा करावी किमतीबद्दल पैसे पाठविणें ते मनिआर्डर किंवा पुण्याची दर्शनी हुंडी पाठवावी. कोर्ट फीचीं टिकिटें मुळींच घेतलीं जाणार नाहींत. टपाल हांशीलसह किंमत वर लिहिलेले मुदतींत आह्माकडे अथवा रा. रा. नारायण बापुजी कानिटकर वकील डिस्ट्रिक्ट कोर्ट पुणें, यांजकडे आली असतां ग्रंथ तयार होतांच रवाना करण्यांत येईल. कळावें. तारीख ३० माहे मार्च सन १८८० इसवी.

भाऊ गोविंद सापकर
ज्ञानचक्षूचे मालक.

सुबोधसार.

भाग पहिला.

यांत राजनीति वगैरे अनेक ग्रंथांतून नीतिपर, बोधक, मनोरंजक, दृष्टांतिक, व अनुभवसिद्ध असे उत्तम निवडक श्लोक प्राकृत अर्थासह घेतले आहेत. अशा ग्रंथाच्या अवलोकनानें बहुतेक व्यवहारज्ञांस विशेषेंकरून नीतिशास्त्र वगैरे विषयांची चांगली माहिती होऊन सामान्य पुरुषासही व्यवहारांत समयविशेषीं कसें बोलावें व वागावें वगैरे अनेक प्रकारचें ज्ञान होण्यासारखें आहे हा ग्रंथ जाड कागदावर खिळेछापानें छापून विक्रीस तयार आहे. किंमत ०१० आणे टपाल खर्च ००६ आह्माकडे पाठविल्यास पुस्तक तावडतोब रवाना केलें जाईल. कळावें. ता. २६ आक्टोबर सन १८७९ इ.

वऱ्हाडसमाचाराचे मालक.

कौमुदीमहोत्साहः.

या अत्यंत उपयोगी त्रैमासिक पुस्तकामध्यें " सिद्धांत कौमुदी " संस्कृत व्याकरण, आणि त्याचा शुद्ध मराठी अर्थ, स्पष्टीकरणार्थ भरपूर टीपा, आणि पाणिनीयादि सर्व आधारग्रंथ देऊन आणखी दुसऱ्या अनेक सोई केल्या आहेत. आजपर्यंत पांच खंड प्रसिद्ध झाले. यांत संज्ञा, परिभाषा, पंचसंधि, षडलिंग. अष्टाध्यायी, गणपाठ, धातुपाठ, लिंगानुशासन, शिक्षा, अनुवृत्तीपूर्वभाग इतकें संपूर्ण झालें, पुढील प्रकरण चालू असून क्रियापदाला आरंभ केला आहे. शिवाय दोनशें शब्दांच्या संपूर्ण विभक्ति चालवून दाखविल्या आहेत. कागद चांगले, सांचा मोठा, छापणी सर्वोत्कृष्ट, प्रत्येक खंडांत १०० पृष्ठें किंमत इतर पुस्तकांच्या मानानें फारच अल्प ह्मणजे प्रत्येक खंडाला केवळ एक रुपया, टपालखर्च एक आणा, पण वर्षाची वर्गणी अगाऊ चार रुपये पाठविल्यास टपालखर्च माहीं. या पुस्तकाविषयीं मोठमोठ्या पंडितांनीं उत्तम अभिप्राय दिले आहेत. ज्यांस हीं पुस्तकें घ्यावयाचीं असतील त्यांहीं कृपा करून आह्मांस " पोष्टपेड " पत्रानीं कळवावें ह्मणजे पुस्तकें पाठविलीं जातील.

रामचंद्र भिकाजी गुंजीकर
कौमुदीमहोत्साहकर्ते.

मुंबई काकडवाडी घर नंबर ८

COMEDY OF ERRORS.

कामेडी आफ एरर्स.

अथवा

भ्रांतिकृतचमत्कार.

या नावाचें शेक्स्पियरच्या इंग्लिश नाटकाचें भाषांतर विद्वान् गृहस्थांनीं तयार केलेलें आमचे छापखान्यांत छापून विक्रीस तयार आहे. यांतील संविधानक फार मौजेचें असून हास्यरस ओतप्रोत भरलेला आहे. व ग्रंथरचनाही फार चांगली साधली आहे. असें बहुतांचे तोंडून ऐकिलें आहे. याची किंमत सहा आणे. व डाकेंतून मागविल्यास हशिलाबद्दल अर्धा आणा पडेल.

वऱ्हाडसमाचाराचे मालक.

नादारी प्रकरणीं नियम.

वऱ्हाडांत नादारी संबंधी जो कायदा हल्लीं चालू आहे व ज्याच्या प्रति मे० जुडिशियल कमिशनर साहेबांनीं सरकारी कचेऱ्यांतून वहिवाटीकरितां छापवून दिल्या आहेत तीं पुस्तकें वऱ्हाडसमाचार छापखान्यांत विक्रीस आहेत. किंमत आठ आणे. बाहेरगावीं पाठविण्यास एक आणा अधिक लागेल.

गजकरणाचें औषध.

आमचे छापखान्यांत गजकरणाचे औषधाच्या डब्या विकावयास आल्या आहेत हें औषध खात्रीचें असून यापासून गुण लवकर येतो. लावतांनां आग मुळींच होत नाहीं. औषध थंड पाण्यांत भिजवून गंधाचे उटीप्रमाणें पातळ करून स्नान केल्यानंतर लावावें. किंमत ०६ आणे.

हें औषध गजकरणा शिवायकरून खरूज व नायटे यांजवरही चांगलें प्रकारें लागू होतें.

या गजकरणाच्या औषधाच्या डब्या २ वर्षांपूर्वीं आमचे छापखान्यांत विक्रीकरितां होत्या व त्यांपासून पुष्कळांस गुणही आला. परंतु अलिकडे सदर्हू औषधाच्या डब्या आमचे जवळ शिल्लक नव्हत्या व तेणेंकरून यारोगानें पीडलेलीं गिऱ्हाइकें परत गेलीं ह्मणून आह्मी त्या औषधाच्या डब्या मुद्दाम आणिल्या आहेत.

नोटिस.

रा. राघोजी वल्द जिवाजी तेली व विठोबा वल्द राघोजी तेली वस्ती भांबोरी तालुके अकोट यांस खालीं सही करणार याजकडून नोटिस देण्यांत येतें कीं, तुमचे कडेस आमचे दुकानचें एकंदर घेणें रुपये ८००० आठ हजार असून या शिवाय लागवडीबद्दल खातें बाकीचे रुपये घेणें आहेत त्यापैकीं १९८९ रुपयाबद्दल अडगाव कोर्टांत तुमचेवर हुकुमनामा मिळविला त्याचे अम्मलबजावणींत तुह्मांस कैद केलें असतां सदर्हू हुकुमनाम्याचे रुपयाबद्दल जामीनकी सोनाजी तेली मेहेतर वस्ती अडगाव बुजरुक याची देऊन कैदेंतून सुटला हल्लीं तुह्मी आमचे जवळ गिरवी लिहून दिलेलें मालमत्ता शेतें मौजे भांबोरी एथील सर्वे नंबर एकतीस व एकेचाळीस व मौजे भांबोरी एथील रहातें घर आणि मौजे महमद प्रगणें पातुर्डे एथील शेतें सर्वे नंबर ९३।९७ व मौजे जस्तगाव एथील सर्वे नंबर १८।४८।९६ रामजी देशमुख याचे नावावरील तुह्मी पट्ट्यानी घेऊन आमचेपाशीं गिरवी ठेविलेले अशी एकंदर जिनगी आमचेपाशीं गिरवी असलेली तुह्मी सोनाजी तेली मेहेतर वस्ती अडगाव यास १० वर्षांकरितां पट्ट्यानी लिहून देऊन रजिस्टरही करून दिलीं सबब तुह्मास या नोटिसीनें कळविण्यांत येते कीं तुह्मी आज तारखेपासून पंध्रा दिवसांचे आंत आमचे दुकानचे गहाणाचे दस्तैवजाचा व खातेबाकीचा एकंदर हिशेब करून रुपये चुकते करून द्यावे अगर या नोटिशींत लिहिल्याप्रमाणें न कराल तर तुमचेवर गाहाण दस्तैवजावरून फिर्याद करून या नोटिसीचे खर्चासह कोर्टखर्चा सुद्धां रुपये भरून घेण्यांत येतील. कळावें तारीख २४ माहे एप्रिल सन १८८० इसवी.

(सही) शिवलाल गुलाबचंद साह
दुकान तेल्हारें वहिवाटदार
रामधन व मिठालाल
दस्तूर खुद.

नोटिस.

रा. सोनाजी तेली मेहेतर वस्ती अडगाव बुदरुख तालुके अकोलें यास खालीं सही करणार शिवलाल गुलाबचंद मारवाडी सा

हू दुकान तेल्हारें वहिवाटदार रामधन व मिठालाल यांजकडून नोटिस देण्यांत येते कीं, राघोजी वलद जिवाजी व विठोबा वल्लद राघोजी तेली राहणार भंबेरी तालुके अकोट यांजकडेस आमचे दुकानचें एकंदर घेणें ८००० असून शिवाय लागवडीबद्दल खातें बाकी घेणें आहे. सदर्हू देण्यांत सदर्हू उभयतां असामीनीं आपली मालमत्ता व शेतें मौजे भांबेरी एथील सर्वे नंबर ३१-४१ व रहातें घर व मनबद प्रगणें पातुर्डे एथील सर्वे नंबर ९३-९७ व मौजे जस्तगाव एथील सर्वे नंबर ८-४८-५६ रामजी देशमुख याचे नावावरील सदर्हू उभयतां असामीनीं पल्यानीं घेऊन आमचे पाशी सर्व शेतें व घर गिरवी लाऊन दिलें आहे. सदर्हू उभयतां असामीवर अडगाव कोडतांत दोन हजार रुपयांचे गिरवीचे दस्तैवजापैकीं रुपये १५८५ बद्दल दावा करून त्याचे अमलावारींत उभयतां प्रतिवादीस कैद केलें असतां तुह्मी उभयतां प्रतिवादीस जामीन होऊन दिवाणी कोर्ट बंद होण्यांच पूर्वी दिवाणी कैदेंतून सोडवून घेतल्यानंतर आमचेपाशी गिरवी असलेलीं शेतें सदर्हू उभयतां प्रतिवादीपासून १० वर्षांकरितां पल्यानीं लाऊन घेऊन रजिस्टरही करून घेत असतां सदर्हू जिंदगी, शेतें आमचे पाशी गाहाण उभयतां असामीनीं लिहून दिला आहेत असें पट्टा रजिस्टर करण्याचे समयीं मनाजी देशमुख, मुकुंदराव कारकून कोंडोपंत पांडे तेल्हारेकर, सदाशिव देशमुख व सोनाजी वल्लद दिपाजी देशमुख भांबेरीकर यांचे समक्ष सांगून मना केलें व गाहाणाचे दस्तैवजही दाखविले परंतु तुह्मी न ऐकतां रजिस्टर करून घेतलें सबब तुह्मास या नोटिशीनें कळविण्यांत येतें कीं तुह्मी आज तारखेपासून १५ दिवसांचे आंत सदर्हू उभयतां असामीकडील आमचे गाहाणाचे रुपयांचा व लागवडीबद्दलचे व खातेंबाकीचे रुपयांचा हिशेब करून रुपये चुकते करून द्यावेत. अगर या नोटिसींत लिहिल्याप्रमाणें न कराल तर आह्मी सदर्हू उभयतां असामीवर व तुह्मावर दिवाणी कोर्टांत, तुह्मा लिहून घेतलेला पट्टा रद्द होऊन गाहाणाचे रुपये व खातेंबाकीचे रुपये ह्या नोटिशीचे खर्चासह कोर्टखर्चा सुद्धां मिळण्याबद्दल, दावा करून रुपये घेण्यांत येतील. कळावें तारीख २४ एप्रिल सन १८८० इसवी.

(सही) शिवलाल गुलाबचंद साहू दुकान तेल्हारें वहिवाटदार रामधन व मिठालाल द. खुद.

पत्रव्यवहार

या सदरा खालील मजकूर पत्रकर्त्यांच्या मतास मिळूनच असतील असें समजूं नये.

अंजनी खुर्द तारीख २६।३।८०

रा. रा. वऱ्हाडसमाचार कर्ते यांसः —

विनंती विशेष– पत्रकर्ते महाराज खाली लिहिलेल्या दोन ओळीस येत्या अंकीं जागा द्याल अशी आशा आहे.

मौजे मजकूर एथील माजि मास्तर रा. रा. त्रिंबक राघव हे बदलून शेलापुर एथे गेले त्यांची डे० ए० इ० साहेब बुलढाणें यांणीं कामांत हुशारी पाहून त्यांनां आपले आफिसांत एक महिनापर्यंत आ० क्लार्क नेमलें होतें. सदर्हू काम देखील त्यांणीं मोठ्या उत्सुकतेनें करून वरिष्ठांस समाधान दिलें असें समजतें. आतां इ० साहेब मशार निल्हेच्या योग्यतेनुरूप जागा देण्याची हुजूर शिफारस करितील अशी आशा आहे कळावें हो विनंती.

आपला

भवानजी धुळाजी पाटील.

रा. रा. वऱ्हाडसमाचारकर्ते यांसः —

वि० वि० महाराज आपला व माझा परिचय आहे. ह्मणून आपणाकडेस चार ओळी पाठविल्या आहेत त्या छापण्याची कृपा करून तजवीज व्हावी.

प्रश्न १ ला– कास्त यांची उत्पत्ती कोणापासून? व त्यांनां वेदाचा अधिकार आहे कीं काय;

प्रश्न २ रा. परभू यांची उत्पत्ती कोणापासून? आणि त्यांस वेदाचा अधिकार आहे कीं काय.

प्रश्न ३ रा. हिंदुस्थान देशांत सतत पश्चिम दिशेचा वायू वाहतो याचें कारण काय असावें? सदर्हू प्रश्नांचीं कोणी इत्थंभूत व शास्त्रआधारासहित उत्तरें देईल तर त्याचे मी मोठे आभार मानीन. कळावें लोभ असावा ही विनंती. तारीख २४ माहे मार्च सन १८८० इसवी.

रामचंद्र मोरेश्वर हेडमास्तर शाळा पाळधी.

वऱ्हाडसमाचार.

मिति चैत्र वद्य २ शके १८०२

उगवेकर देशमुखांचें औदार्य

मनुष्याकडून चांगलें काम घडावयास योग यावा लागतो. हुशार व चाणाक्ष मनुष्यें लोकोपयोगार्थ झटूं इच्छितात तर त्या सर्वांवर लक्ष्मीची कृपा नसते. लक्ष्मीपुत्र असतात त्यांस जगांतील चांगल्या कृत्याची हौस नसते, आणि कोणी गृहस्थ संपत्तिवान आहेत, व लोकोपयोगार्थ पैसे खर्चूं इच्छितात तर त्यांनां मंत्री चांगले मिळत नाहींत, ह्मणून चांगलीं कामें क्वचित घडतात; आणि जेव्हां तीं घडतात तेव्हां हा सदरील तिहींचा योग ह्मणजे त्रिवेणीसंगम झालेला असतो.

या प्रसंगीं या गोष्टीची आह्मांस आठवण होण्यास उगवेकर देशमुखाचें औदार्य कारण झालें. एथून ३ कोसांवर उगवें ह्मणून गाव आहे तेथें रा. रा. गोविंदराव लक्ष्मणराव देशमुख या नावाचे तरुण गृहस्थ रहातात त्यांनीं अकोल्यास पुस्तकालय व मुलींची शाळा यासाठीं इमारत करविण्याच्या खटपटींत मंडळी आहे असें पाहून त्यांस सहाय देण्याचें कबूल केलें व त्याप्रमाणें हजार रुपये रोख दिले हें सर्वांस कळविण्यास आह्मांस संतोष वाटतो. गोविंदरावांनीं उगव्याच्याच शाळेंत विद्याभ्यास केलेला आहे. व त्या शाळेला कित्येक देणग्या दिल्या आहेत. आणि या प्रसंगींही लायब्ररीला व मुलींच्या शाळेला सहाय देण्याची गोष्ट रा. रा. बजाबा रामचंद्र प्रधान एथील डिपुटी इजुकेशनल इन्स्पेक्टर यांनीं त्यांस सुचवितांच त्यांनीं ती देण्याचें कबूल केलें व मे. फिटझरलड साहेब डेपुटी कामिशनर यांची भेट घेऊन त्यांनां आपला तो विचार कळविला व रकम रोख पाठविली. डेपुटी कमिशनर साहेबांसही याबद्दल संतोष वाटला असेल व ते देशमुख मजकूर यांचा या कृत्याबद्दल गौरव करितील यांत संशय नाहीं.

उमरावतीच्या लायब्ररीकरितां रा. रा. परशराम पाटील पुसलेकर यांनीं नुकतेंच एक हजार एक रुपय दिल्याचें सर्वांस ठाऊक असेलच व हल्लीं रा० रा० गोविंदराव देशमुख यांनीं अकोल्यास तशाच कामाकरितां तितकीच रकम दिली. मैसांगचे देशमुखानीं कारंजास रुपये दिले, शिगावचे पाटलानीं तलावास रुपये दिले. यावरून वऱ्हाडांत विद्येचा प्रभाव सुरू होऊन फार काल झाला नाहीं तोंच वऱ्हाडी गृहस्थांत ह्मणजे पाटील, देशमुख यांत असे उदार व कीर्तिमान लोक पुढें सरसावून अशीं कामें हातीं घेऊन नावारूपास येऊं लागले हें या देशाचें मोठें भाग्य समजलें पाहिजे. हा असा ओघ अखंड चालो व आणखी बहुत लोक यांचें अनुसरण करोत.

अकोल्याच्या लायब्ररीची २५० रुपये शिलक आहे व हे हजार रुपये मिळून साडे बाराशें रुपये झाले व सरकारांतून साडे बाराशें रुपयांची मदत मागवून लायब्ररी व मुलींची शाळा या दोन्ही कामाकरितां गावांत चांगल्या ठिकाणीं काटकसरीनें एक सेयवार इमारत बांधण्याचा बेत आहे व तो फार चांगला आहे. तसें झाल्यानें त्या दोन्ही कृत्यांस बराच तजेला येऊन त्यांची शाश्वती राहील. सबब तसें लवकर घडावें असें आह्मी इच्छितों.

It gives us very great pleasure to announce that Mr. Govindrow Laxmanrow Deshmookha of Oogwa in the Akola Tallooka has given a donation of Rs. 1000 to the Female school and Library at Akola. The Deshmookhs of Oogwa have always been taking an intellegent interest in Education generally and their liberality towards the school in their own village is well known to our readers. Mr. Govindrao however has on this occasion laid the people of Akola under very great obligation by coming forward to assist their two important institutions with this liberal gift which we hope will be appreciated a-like by Government and the people. We hear the managing Committee of the school and Library intend to apply to the Deputy Commissioner for a grant in aid of this fund and erect a building in which both the institutions can be accommodated. They also intend to mark their sense of appreciation by having the donor's name permanently connected with the proposed building. Mr. Govind rao has certainly set a noble example.

Many of our readers will learn with real pleasure the action of the Bengal Government in arranging to send two graduates of the Calcutta university to Chichester College in Sussex to undergo a thorough course of agricultural training. This should have interested our government before this. However "better late than never." If Government afforded facilities for training Indian youths in agricultural and other professional pursuits they would equal their brothers in trade among Europeans. Education with a profession in hand would materially improve the standing of India. It is not every lad who can afford to graduate neither is it every lad who has the Government to back up in sending him to a training college in Sussex or elsewhere and paying his travelling expenses. A great desideratum is the establishment of such schools for training youths, and we would be glad to see a few started in Berar.

The Barrack Sergeant of Kamptee Mr. Redmond has been appointed Head Jailor of Akola vice Mr. Taylor resigned.

The officer of the 5th Regiment H. C. are making themselves popular by regaling the public with frequent amateur theatrical performances and the like. It is expected ere long the Akola Town Hall will be graced with their presence, where they intend entertaining the public with some of their amusing farces.

Dastoor Bymonji Jamaspji C. I. E. Judge of Small Cause Court of Akola proceeded to Poona on two months privileage leave during last week accompanied by Mr. Edalji Bymonji Officiating Assistant Commissioner his son, who has obtained one month's privilage leave. Mr. Davies Assistant Commissioner will soon follow on two months privilege leave.

As the vacation for the Civil Courts has commenced the services of Mr. Dunlop and Mr. Keshav Rao, it is believed, will be made available, to supply the places of the above named officers during their obsence.

A lamentable accident occurred in town during the last week caused by an explosion of gun powder. which resulted in the death of three persons. A woman was gri

..ding some combustible ingredients in the preparation of gun powder, when a little youth was requested to fetch fire for one of the male members of the house, to smoke a "Chilum." The little boy took a live ember by means of of two slender pieces of reed which burnt through before he had completed his mission across, and dropped the fire just where the woman had her combustibles resulting in the explosion of the powder. The little youth and another child as well as the woman were scorched to death. The house itself was soon reduced to cinders, but by the timely and energetic assistance renderd by neighbours conjointly with the Police the fire was got under and prevented from spreading and causing any further damage.

Lord Lytton has been created an Earl and is henceforth to be known as the Earl of Knebworth.

Sirdar Shere Ali governor of Candahar has received the sovereignty of the province of Candahar thereby severing it from the princedom of Afghanistan. For his loyal service he has been conferred the title of Wali Our troops will be permanently stationed at that city, with a political agent attached to the Court of the new prince. When Napoleon conquered Germany, he divided it into four provinces appointing a governor to each of them, but at the Franco-Prussian war, the four provinces united with Prusia and took up arms against their common enemy, Afghanistan has been fated to a similar dismemberment, but we hope that the measures adopted will not give room for a repetition of the Prusso Germany tactics an allied combination of Russo-Afghans. The only remedial measures that can posibly be adopted is to reduce the provinces to a vassalage, and then to forbid the carrying of arms by the people, and to permit a limited standing army to maintain peace there by reducing the chances to a minimum, and stationing British troops permanently at Cabul and Ghazni also, as well as at Herat.

वऱ्हाड.

या आठवड्यांत मधूनमधून मळभ येत असल्यानें हवेंत चलबिचल होऊन उष्ण ता अधिक भासूं लागली आहे.

मि० हिगिन्स साहेब खामगावचे असिस्टंट इंजिनियर हैदराबादेकडे कोणाचे रजेंत बदली काम पहाण्यास गेले सबब त्यांचे जागेवर ४४ दिवस काम पहाण्याकरितां रा. रा. कृष्णाजी दिनकर सहस्त्रबुद्धे सुपरवायझर यांस खामगावास इनचार्ज्य असिस्टंट इंजिनियर नेमिलें.

मि० लाव साहेब असिस्टंट इंजिनियर होते ते इंजिनियर झाले.

मि. पी कुड पश्चिम वऱ्हाडचे असिस्टंट इंजिनियर आपले कामावर रुजू झाले.

मि. स्कोबी असिस्टंट इंजिनियर पूर्ववऱ्हाडाकडून दक्षिण वऱ्हाडाकडे दिले.

अडगावचे एकस्ट्रा असिस्टंट कमिशनर कोर्टाची जागा सिकस्त झाली आहे व ती केव्हां पडेल याचा नेम नाहीं ह्मणून अकोटास तूर्त दुसरी जागा कोर्टाकरितां पाहण्या विषयीं डिपुटी कमिशनर साहेबांनीं हुकूम दिला असें ऐकतों.

रा. रा. बापुजी रंगनाथ वाशीमचे एकस्ट्रा असिस्टंट कमिशनर एक दोन दिवसांत इकडुन नाशकास जाणार आहेत असें समजतें. रा. रा. गणेश बापूजी उमरावती डिपुटी आफिसांतील डिपुटी क्लार्क आफ कोर्ट वाशीमास वाडिलांचे भेटीकरितां रजा घेऊन गेले होते व ते पुन्हा आपले कामावर परत गेले.

मि. काटग्रेव साहेब इलिचपूरचे पोलीस सुप्रिंटेंडेंट शुक्रवारीं इकडून रजेवर गेले.

मागील आठवड्यांत एथील दारूवाल्याची बायको दारू दळीत असतां २ मुलांसुद्धां भाजली ह्मणून लिहिलें होते. ती कन्यापुत्रासह या आठवड्यांत मरण पावली. असें ह्मणतात कीं, दारूवाल्यानें आपले लहान मुलाकडून चिलिमी करितां विस्तव आणिला त्याची टिणगी दारूवर पडून हा अनर्थ झाला. दारूचें काम करणारांनीं अधिक सावधागिरी घ्यावी व त्यांच्यावरील प्रसंगानें शहरांत इतरास संसर्ग लागूं नये, याजविषयीं अधिकाऱ्यांनीं बंदोबस्त केल्यास चांगलें होईल.

मेडसीकडे सरकारी जंगलास कोणी दुष्ट लेक आग लावितात असें कळल्यावरून अधिकाऱ्यांनीं ते लेक पकडण्याविषयीं १०० रुपयांचे बक्षिसाचा जाहिरनामा लाविला आहे, व तपास चालविला आहे असें कळतें.

वाशीम नजीक माल्हेगावचे पोस्टावर राजाराम वासुदेव नावाचा एथील एक भिक्षुकाचा मुलगा आहे. त्यानें ८८१४ सरकारि शिलक खाली व कांहीं लखोटे लोकांचे लोकांस न वाटतां आपले जवळ ठेविले, असें सब इन्स्पेक्टर यांस आढळल्यावरून त्यांनीं त्यावर फौजदारी मुकदमा करण्याची तजवीज केली आहे.

एथील म्युनिसिप्यालिटीनें शहरसुधारणा चांगली रहावी, व लेकांचे अर्जाची लवकर दाद लागावी यासाठीं शहराचे ९ भाग करून त्यावर देखरेख ठेवण्याकरितां दोन दोन गृहस्थांस विनंती केली व त्यांनीं त्याप्रमाणें करण्याचें कबूल केलें त्यावरून हद्दी वाटल्या आहेत त्या अशाः—

१ शहरांत पुलावरील सडकेपासून सर्व उत्तर भाग--रा. रा. श्रीराम भिकाजी जटार व रा. रा. देवराव विनायक वकील.

२ याच सडकेचा दक्षिण भाग सर्व शहर---रा. रा. आबाजी खंडेराव वकील व रा. रां. सदाशिव विष्णु भागवत.

३ नबाबपुरा. गंज, व अक्कलकोट---रा. रा. बजाबा रामचंद्र प्रधान व रा. रा. खंडेराव बाळाजी फडके.

४ ताजनापेठ, नाल्याची हद्द, काळाचबुत्रा, मंगळवारा---रा रा. पांडुरंग गोविंद वकील व रा. रा. बाळकृष्ण काशिनाथ जोशी.

नाल्याचे पलीकडे उत्तर भाग सर्व पेठ मि. जोराबरखान व मि. सिलीमखान.

म्युनिसिप्यालिटीकडील इन्स्पेक्टर मि. चार्लस यानीं शहरांत व आसपास एग्झिक्युटीव इंजिनियर कडील सडकेचे भाग आहेत त्यांवर देखरेख ठेवावी व त्याकरितां त्यांनां सुमार ३० रुपये महिना अलावन्स मिळावा असा विचार आहे.

सरकारानें या महिन्यापासून पोस्टाच्या कार्ड सरकारी पत्रव्यवहारासही चालविण्याचा ठराव केला आहे. त्या कार्डवर "हर म्याजेस्टीस सर्व्हिस" असें छापलेलें आहे.

मि. बालंटैन असिस्टंट कनसरव्हेटर सेकंड ग्रेड होते ते फर्स्ट ग्रेड झालें.

सिकंदर अली ह्मणून एक फारेस्ट गार्ड इलिचपुराकडे होता त्यावर फौ. मुकदमा होऊन त्याला शिक्षा झाली व यापुढें त्याला सरकारी नोकरी कोठेंही मिळूं नये असा ठराव झाला.

ले. कर्नल मेंजीस साहेब यांचे रजेचे वर्गावर्गीत मि. डेवीस साहेब थर्ड क्लासचे आफिशिएटिंग सेकंड क्लास असिस्टंट कमिशनर झाले.

मि. सी प्रेयरो स्टांप सुप्रिंटेंडेंट व ए. असिस्टंट कमिशनर हैदराबादेस आहेत त्यांनीं दोन महिन्यांची हक्काची रजा घेतली व त्यांचे जागेवर मि. ह्यूज यांस नेमिलें आहे.

मि. शेख हिसामुद्दीन साहेब सिकंदरबादचे असिस्टंट माजिस्त्रेट यांनां ले. क. मेन साहेब रजेवर आहेत तोंपर्यंत क्यांटनमेंट माजिस्त्रेटचें काम पाहण्यास नेमिलें आहे. व त्यांनीं आपलेंही काम करून हें करावें असा ठराव झाला आहे.

रा. रा. रामचंद्र त्रिंबक उमरावतीचे वकील यांजवर मागें जें शांपरटी करारांचे प्रकरण उपस्थित झालें होतें त्याचाच हलीचा प्रकार एक भाग आहे असें ठरून रेसिडेंट साहेबांनीं त्यांस दोषनिर्मुक्त करून पूर्ववत काम करण्याची परवानगी दिली.

लिटलगोच्या परीक्षेत वऱ्हाड पैकी रा. रा. मोरो विश्वनाथ जोसी व रा. रा. बाळकृष्ण बळवंत सुळे पास झाले.

बुलढाणे जिल्ह्यांत चिखली, मेहकर व मलकापूर तालुक्यांत १७ गाव मिळून पडीत जमीन सुमांर १७००० एकर रिझर्व जंगल ह्मणून राखून ठेवण्याचा ठराव झाला आहे व त्याची यादी रोसिडेन्सी आर्डरमध्ये प्रसिद्ध झाली आहे.

मि. डेवीस साहेब येथील असिस्टंट कमिशनर यांस दोन महिन्यांची हक्काची रजा मिळाली. व ते या आठवड्यांत रजेवर जातील.

मे. दस्तुर बहिमनजी जामासजी सी. आय. ई. व त्यांचे चिरंजीव मि० एदलजी बहिमनजी बुधवारीं रजेवर गेले.

बुलढाण्याचे डेपुटी क्लार्क आफ कोर्ट रा. रा. बळवंत राजाराम कावळे हे एंथें लवकरच येतील असें वाटतें. कारण त्यांचे जागेवर रुजू होण्याकरितां खामगावाहून रा. रा. यशवंत महादेव क्लार्क तिकडे गेल्याचें समजतें.

इलिचपुरास फेब्रुवारी महिन्यांत सरकारी तंबू विकणार होते ते कांहीं कारणामुळें तेव्हां विकण्याचे राहिले, आतां मे महिन्याचे २० वे तारखेस विकणार अशी जाहिरात तेथील डेपुटी कामिशनर साहेबानीं प्रसिद्ध केली आहे.

वाशीम जिल्ह्यांत मंगरूळपीर एथें शिमगा फार चांगला झाला याविषयीं प्रमोदसिंधूंत व इंदुप्रकाशांत कोणी लिहून कळविलें आहे. गावांतलि सर्व पुरुष व सर्व जातींतील वेश्या एकत्र मिळून पाण्याच्या पिचकाऱ्या रगड खेळले. पाच चार हजार घागरी पाणी उडविलें. नाच, पोऱ्यांचे मेळे व महारांचे मेळे यांच्या हजीऱ्या होत. दोन दिवस रंग व गुलाल झाला. दारू काम, दीपोत्सव व बिदागी यास बराच खर्च झाला. या घनचक्का बेताबद्दल व सुधारलेल्या शिमगापद्धती बद्दल लिहिणारानें नवीन तहशिलदारांचे आभार मानिले आहेत व त्यांत ह्मणण्यासारखी सुधारली पद्धत नव्हती ह्मणून त्या लिहिणारास नेटिव ओपिनियन पत्रकर्त्यानीं दोष दिला आहे.

रा. रा. बजाबा रामचंद्र प्रधान अकोल्याचे डेपुटी इजुकेशनल इन्स्पेक्टर यांनीं सातान्याकडे वगैरे जाण्याकरितां २ महिन्यांची रजा मागितली आहे. व रा. रा. बाळकृष्ण लक्ष्मण शास्त्री बापट हे चिरंजिवाचे लग्नाकरितां नगरास जाण्याकरितां रजा घेणार आहेत असें समजतें.

वर्तमानसार.

बडोद्यास दररोज खिचडी वाटण्याकडे ५०० रुपयांचा खर्च आहे. परंतु त्या वाटणींत कांहीं घालमेल होते अशा संशयावरून देखरेखीकरितां ७५ रुपये पगाराचा इन्स्पेक्टर नेमण्याचा विचार आहे.

बर्लिन एथील यहुदी धर्मप्रसारक मंडळीचें असें मत आहे कीं सर्व पृथ्वीवर जवळ जवळ ७० लक्ष यहुदी लोक आहेत आणि त्यांपैकीं युरोपांत ५० लक्ष आहेत.

उत्तर व दक्षिण अमेरिका यांजमधील पनामा नावाची संयोगी भूमी कापून त्या ठि-

काणी आटलांटिक व पासिफिक महासागरांस जोडणारा कालवा करण्याचा एम् डि लेसेप्स या फ्रेंच मनुष्याचा बेत आहे त्या संबंधे त्याचें ह्मणणें वाशिंगटन शहरच्या मुख्यारांच्या निवडक मंडळीनें ऐकून घेऊन त्याजविरुद्ध ठराव केला त्यामुळें तो नाउमेद झाला आहे. सु. प.

अन्याय, — जी. आय. पी. रेल्वेच्या मेल गाडीनें प्रवास करणाऱ्या तिसऱ्या वर्गाच्या उतारूं पासून मेल गाडीचें भाडें घेऊन त्यांस कोंडवाड्यांतील गुराप्रमाणें ब्रेकांत बसविलें जातें व तेणेंकरून मोकळी हवा न मिळाल्यामुळें अतिशय त्रास होतो अशा विषयीं आमच्याकडे बोभाट आला आहे. तरी रेल्वेचे अधिकारी या गोष्टीची चौकशी करून लोकांची कुरकूर दूर करतील अशी आशा आहे.

राबर्ट विल्सन नावाचे युरोपियन फिटर यांनीं ता० १६ शुक्रवार रोजीं मुंबई एथील जुमा मशिदींत मुसलमानी धर्माचा स्वीकार केला व त्यांचें नवीन नाव अबदुल रहिमान असें ठेविलें. चालीप्रमाणें त्याची मिरवणूक केली.

आह्मांस असें समजतें कीं, रा. अण्णा मोरेश्वर कुंठे यांणीं स्वतःच्या खर्चानें मुंबईस वैद्यशाळा घालून तिजवर वे. शा. सं. रा. रा. गणेश शास्त्री तरटे यांस गुरू नेमलें आहे.

आश्चर्य — इंदुरांत हरी शंकर व दुर्गाशंकर हे उभय बंधु प्रसिद्ध ज्योतिषी आहेत यांणीं श्रीमंत छोटे बाळा साहेब यांजला होणाऱ्या व सांप्रत गर्भांत असणाऱ्या चिरंजीवाची कुंडली वाल्मिकी ऋषीनीं रामायण व तेविलें होतें तद्वत् तयार करून खुद्द महाराज साहेबांस व आणखी कित्येक संस्थानिकांस त्याची नकल दिली आहे. हें जन्म टिपण तीथ वार नक्षत्र लग्न घटका पळानिशीं कसें मिळणार तें सदर जोशीबावा व ईश्वर यांसच कळेल. जर हा अनुभव दृष्टिगोचर झाला तर यांसला जहागीर द्यावी इतकी थोडीच आहे. व ज्योतिषशास्त्राचें ही ग्रह उच्च आले असें समजलें पाहिजे.

अबदूल रहमान यास रोज नवीन लोक येऊन मिळत असल्यामुळें त्याचें सैन्य वाढत चाललें आहे. अबदुल रहमान कोहिस्थानच्या उत्तर सरहद्दीकडे येत आहे. ने. ओ.

सोल्यापुरा पासून गदग पर्यंत रेल्वे करण्याचा बेत रहित करून, झालेलें माती काम सरकारानें सोलापुर लोकलफंड खात्याकडे सोंपविण्याचा हुकूम फर्माविला असें ह्मणतात.

प्रेस आक्टानें बंद केलेलें बंगालचें सोमप्रकाश पत्र पुन्हा सुरू करण्याची लेफटिनेंट गव्हरनर साहेबांनीं परवानगी दिली. पत्र कर्त्यानें बेतावतानें मजकूर लिहिण्याचें कबूल केलें आहे.

लग्नांत हुंड्याचा ठराव मुळींच करूं नये अशा बद्दल कलकत्यास एक सभा भरून तींत कित्येक लोकांनीं आपले बेत सभक्ष ठरवून टाकले. आमच्या इकडेही अशी सभा होणें अवश्य आहे.

कंदाहार शिवाय करून आफगाणस्थानांतील इतर ठिकाणचें सैन्य होईल तितकें करून त्वरीत परत पाठविण्याविषयीं हिंदुस्थान सरकाराकडून लिहून गेल्याचें समजतें.

जे वैद्यकीचा धंदा करितात त्यांनीं आपल्या वैद्यकीची परीक्षा देऊन सरटिफिकिटें मिळविल्या शिवाय तो धंदा करू नये. अशा विषयीं सरकारानें कायदा करावा. असा मुंबई एथील ग्रांट मेडिकल कालेज सोसायटीच्या सभासदांनीं सरकारास अर्ज दिला आहे.

सर जेम्स फरग्युसन मुंबईचे गवर्नर हे इकडेस यण्याकरितां ता ९ मिनहूस निघाले ते तारीख २७ च्या सुमारास इकडे येऊन दाखल होतील. त्यांचें कुटूंब, एक तान्हें मुल, दोन मुली व एक मुलगा तारीख २१ रोजीं विलायतेहून इकडेस येण्यास निघणार आहे ह्मणून समजतें.

केटा येथून जी ता. २१ मिनहूची तार आली आहे तीवरून समजतें कीं, केटा व कंदहार यांच्या दरम्यान स्वस्थता नाहीं. पठाण लोकांनीं एकत्र जमून मेजर वालवी यांच्या टोळीवर हल्ला केला व मेजरसह सर्वांची कत्तल उडविली. फक्त एक डफेदार मात्र वाचला. शत्रूचेही ११ लोक तेथें मरून पडले होते. शत्रूनीं तारा तोडून स्टोराचा वगैरे नाश केला. सुमार ७ हजार पठाण लोकांची हाल चाल असून त्यांचा रोख कंदाहारवर आहे असें वाटतें.

अमेरिकेंतील पाणी थंडीनें थिजून दगडा सारखें घट्ट होतें. त्यावेळेस त्यांत नौका चालत नाहींत व नदींतून चालण्यास फार त्रास पडतो ह्मणून तशी नदींतून हिवाळ्यांत आगगाडी चालविण्याची सुरवात गेल्या जानेवारी पासून केली आहे. व कानडा प्रदेशांतील लारेन्स नदींत प्रथम तारीख ३१ जानेवारी रोजीं एका इंजिनास दोन डबे जोडून चालवून पाहिले ते दर तासास २० मैल प्रमाणें चालले. नवीन शोध व उद्योग या संबंधानें अमेरिकेची शिकस्त आहे.

युरोपियन राजांचीं कर्जें:—

नाव	सन १८७९ पौंड
जर्मनी	२२००००००
हंगेरी	४२१३५००००
फ्रान्स	८२५००००००
ग्रेटब्रिटन	७७८२५००००
रशिया	६००००००००
इटाली	४०८५०००००
स्पेन	५२५००००००
हालंड	८२००००००
बेलजम	१२२०००००
डेन्मार्क	१०२५००००
स्वीडन	१००००००
नार्वे	७२५००००
पोर्तुगाल	८२५००००
ग्रीस	२००००००
टर्की	२५०००००००
ताब्यांतील संस्थानें.	२१००००००
स्वित्सलंड	१४०००००

ज्ञा. च.

कामगारांच्या नेमणुका वगैरे.

(मुंबई सरकारचे ग्याझिट ता. १२-४-८०)

पोलिटिकल खातें—ब्रिगेडियर जनरल एफ. ए. ई. लॉक सी. बी, यांणीं रजा घेतल्यामुळें मेजर जी. आर. गुडफल्लो यांस एडन एथें पोलिटिकल एजंट नेमिलें.

जुडिशियल खातें—आनरेबल मि० जस्टिस पिन्हे यांची रजा संपे तोंपर्यंत आनरेबल मि० एफ. डी. मेलव्हिल यांस मुंबई येथील हायकोर्टांत जज्ज नेमिलें. मि. सी. पी. कूपर चीफ प्रेसिडेन्सी माजिस्त्रेट यांस ता. १५ मिनहू पासून ७ आठवड्यांची रजा दिली. मि वामन बकाजी यांस मि. मोहोनी मोरेश्वर यांच्याजागीं ठाणें जिल्ह्यांत कडे एथील सबार्डिनेट जज्ज कोर्टांत सबार्डिनेट गवरमेंट प्लीडर नेमिलें. राव साहेब दामोदर गोविंद घारपुरे यांस पुणें जिल्ह्यांत माढे एथें सेकंड क्लास थर्ड ग्रेड सबार्डिनेट जज्ज नेमिले. परंतु त्यांनीं नंदुर्बार एथें तूर्त सेकंड क्लास थर्ड ग्रेड सबार्डिनेट जज्जाचें काम करावें मि. सदाशिव हरी खरे यांस पुणें जिल्ह्यांत माढें ऐथें अक्टिंग सेकंड क्लास थर्ड ग्रेड सबार्डिनेट जज्ज नेमिलें, परंतु त्यानीं तूर्त कडे ऐथें सेकंड क्लास सेकंड ग्रेड सबार्डिनेट जज्जाचें काम करावें. मि. कृष्णाजी नारायण पाटणकर यांस पुणें जिल्ह्यांत माढें एथें सेकंड क्लास थर्ड ग्रेड सबार्डिनेट जज्ज तूर्त नेमिलें. राव साहेब शिवलाल जेठालाल अक्टिंग मामलेदार तालुके घोघा जिल्हा अमदाबाद यांस सन १८७२ चा आक्ट १० कलम ३७ अन्वयें अमदाबाद जिल्ह्यांत थर्ड क्लास माजिस्त्रेट नेमिलें. व सदर्हू आक्टांतील कलम १३५-१४१-५१८-५१९ अन्वयें अधिकार दिले. मि. ए. ज्यार्डिन असिस्टंट डिस्त्रिक्ट पोलिस सु. भडोच यांस तूर्त लष्करी खात्याचे तैनातीस दिलें आहे. मि. जे. एफ. फरन्यान्डेज हुजूर डेप्युटी कलेक्टर अमदाबाद यांजकडे सदर्हू ठिकाणच्या क्यांटोनमेंट माजिस्त्रेटचें काम आणखी सोंपविलें आहे मि. एच स्कयानल डिस्त्रिक्ट पोलिस सुप्रिंटेंडेंट सुरत यांस रजा भरण्याच्या पूर्वीं आपल्या कामावर रुजू होण्याची परवानगी मिळाली. मि खंडेराव चिमणराव बेदरकर यांची रजा संपेतोंपर्यंत मि. ए. के. आलिव्हर यांस मुंबई हायकोर्टांत डेप्युटी रजिस्ट्रार व सीलर नेमिलें, मि परशराम पांडुरंग क्लार्क निसबत सबार्डिनेट जज्ज कोर्ट कल्याण यांस नाशिक एथील फर्स्ट क्लास सबार्डिनेट जज्ज कोर्टाचे क्लार्क नेमिलें, मि. बिठ्ठल विश्वनाथ क्लार्क निसबत फर्स्ट क्लास सबार्डिनेट जज्ज कोर्ट नाशिक यांस अलीबाग एथील सबार्डिनेट जज्ज कोर्टाचे क्लार्क नेमिलें. मि. गोपाळ बाबाजी साठे क्लार्क निसबत सबार्डिनेट जज्ज कोर्ट अलीबाग यांस कल्याण एथील सबार्डिनेट जज्ज कोर्टाचे क्लार्क नेमिलें. मि. सी. पी कूपर चीफ प्रेसिडेन्सी माजिस्त्रेट व रेविन्यू जज्ज मुंबई यांचीं हक्काची रजा संपेतोंपर्यंत मि. डब्ल्यू वेब यास चीफ प्रेसिडेन्सी माजिस्त्रेट व रेविन्यू जज्ज मुंबई मि. नाना मोरोजी यांस प्रेसिडेन्सी माजिस्त्रेट व मि. पी. रायन यांस मि. नाना मोरोजी यांचे बदली अशा नेमणुका करण्यांत आल्या आहेत. रा. सा. रामचंद्र बल्लाळ भागवत सेकंड क्लास सेकंड ग्रेड सबार्डिनेट जज्ज महाड यांस रहिमतपुर एथें व रा. सा. जयसत्यबोधराव तिरमलराव इनामदार सेकंड क्लास सेकंड ग्रेड सबार्डिनेट जज्ज अमळनेर यास महाड एथें नेमिल्या विषयीं जो सरकाचा हुकूम नंबर १३६३ तारीख ६ मिनहू रोजी प्रसिद्ध झाला होता तो रद्द केला असून हल्लीं रा. सा. जयसत्यबोधराव तिरलमलराव इनामदार यांस सातारा जिल्ह्यांत रहिमतपुर एथें सेकंड क्लास सेकंड ग्रेड सबार्डिनेट जज्ज नेमिलें आहे. व रा. सा. रामचंद्र बल्लाळ भागवत यांस खानदेश जिल्ह्यांत भडगाव एथें सेकंड क्लास सेकंड ग्रेड सबार्डिनेट जज्ज नेमिलें आहे. व रा. सा. रामजी संताजी शिंदे यांस ठाणें जिल्ह्यांत महाड एथें सेकंड क्लास सेकंड ग्रेड सबार्डिनेट जज्ज नेमिलें आहे. रा. सा. रामचंद्र कृष्ण शेंहोंणें मामलेदार ता. माळशिरस जि. सोलापुर यांस सोलापुर जिल्ह्यांत सन १८७२ चा आक्ट १० कलम ३७ अन्वयें थर्ड क्लास माजिस्त्रेट नेमिलें. मि. जे. ई. डाऊन डिस्त्रिक्ट पोलिस सुप्रिंटेंडेंट रत्नागिरी यांस १८ महिन्यांची रजा दिली. अज्जम बाळकृष्ण मल्हार अक्टिंग महालकरी पेटा खालापुर ता. कर्जत जिल्हा ठाणें यांस सन १८७२ चा आक्ट १० कलम ३७ अन्वयें ठाणें जिल्ह्यांत थर्ड क्लास माजिस्त्रेट नेमिलें. व सदर्हू आक्टांतील कलम १३५-१४१-५१८-५१९ अन्वयें अधिकार दिलें. अज्जम मोतीलाल नथभाई अक्टिंग हेड कारकून ता. चिखली जिल्हा सुरत यांस सन १८७२ चा आक्ट १० कलम ३७ अन्वयें सुरत जिल्ह्यांत थर्ड क्लास माजिस्त्रेट व सदर्हू आक्टांतील कलम १३५-१४१-५१८-५१९ अन्वयें अधिकार दिलें.

रेविन्यु खातें—मि. बहिरामजी दादाभाई रजिस्ट्रार मुंबई यांस हिंदुस्थान सरकारानें खान बहादूर हा किताब दिला. बाबाजी केशव कुळकर्णी मौजे जानोनी व नारू बीन महादेव पाटील मौजे पोळे ता. सांगोले जिल्हा सोलापुर यांणीं आपल्या सरकारी कामांत गैर वर्तणूक केल्यामुळें त्यांस नोकरींतून काढून टाकण्यांत आलें आहे. व दुसरी कोणतीही सरकारी नोकरी देऊ नये असा ठराव झाला आहे. मि. एच. ब्यारेट डेप्युटी फारेस्ट कान्सरवेटर कानडा यांची रजा २ महिन्यांची वाढविली. मि. ए. ए. सी. जरव्हाईस सी. एस. यांची रजा १० महिने वाढविली. मि. डब्ल्यु. एस. बुल्टन सेकंड क्लास असिस्टंट सेटलमेंट आफिसर प्रांत सिंध यांस रजा भरण्याचे पूर्वीं आपल्या कामावर रुजू होण्याची परवानगी मिळाली. मि बाळकृष्ण देवराव डिस्त्रिक्ट डेप्युटी कलेक्टर कलादगी यांस तारीख ५ मिनहूपासून २॥ महिन्यांची हक्काची रजा दिली

पब्लिकवर्क्स खातें—मि. डब्ल्यु. सी. ह्यूज यांस सरकारकारचे पब्लिकवर्क्स खात्याचे अंडर सेक्रेटरी नेमिलें. मि. एफ, जे. ई. स्प्रिंग एक्झिक्युटिव इंजिनियर काठेवाड स्टेट रेल्वे यांस दोन वर्षांची रजा दिली.

कमिशनर मध्य भाग यांच्या नेमणुका— रा. सा. रावजी परशराम बर्वे सेकंड ग्रेड मामलेदार ता. सिन्नर जिल्हा नाशीक यांस पुणें जिल्ह्यांत हवेली तालुक्याचे फर्स्ट ग्रेड मामलेदार तूर्त नेमिलें. अज्जम नारायणराव कृष्ण गोडबोले यांस नाशिक जिल्ह्यांत सिन्नर तालुक्याचे अक्टिंग सेकंड ग्रेड मामलेदार नेमिलें. ज्ञा. प्र.

हें पत्र अकोलें एथें वऱ्हाडसमाचार छापखान्यांत खंडेराव बाळाजी फडके यांनीं छापून प्रसिद्ध केलें.